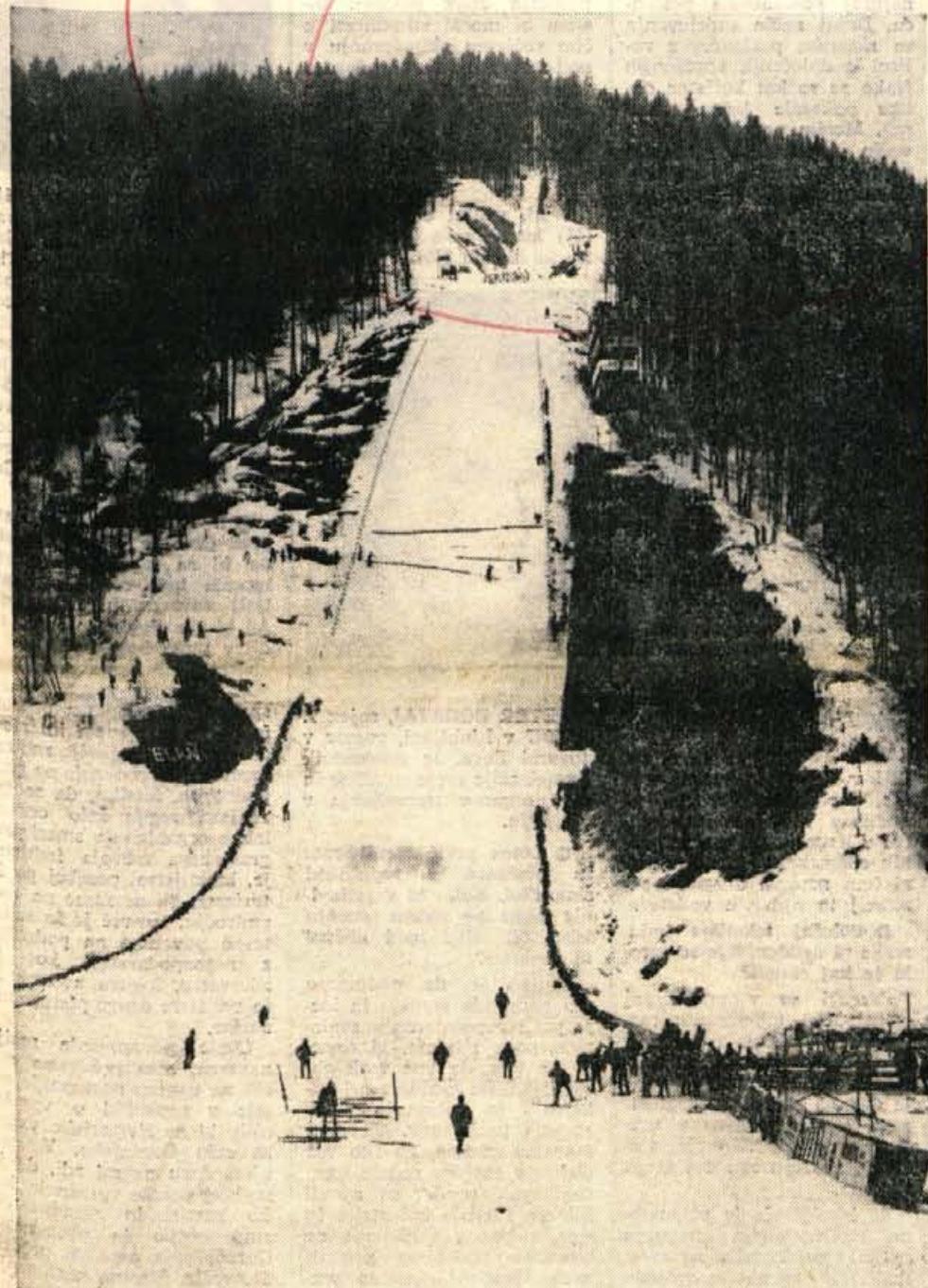

Izdanovitelji: obč. konference SZDLS Jesenice, Kranj, Radovljica, Sk. Loka in Tržič. — Izdaja CP Gorenjski tisk Kranj. — Glavni urednik Igor Janhar — Odgovorni urednik Albin Učkar

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Planica — 156 m

za vsakogar
nekaj
v trgovinah

ZIVILA

KRANJ

Tito na Brdu

Kranj, 21. marca — Danes zvečer okrog 19. ure, je prispel na Brdo pri Kranju tovarš Tito s soprogo Jošanko. V njegovem spremstvu sta bila tudi predsednik CK ZKS France Popit in predsednik izvršnega sveta skupščine SRS Stane Kavčič. Na Brdu so tovariša Tita pozdravili Edvard Kardelj in general-polkovnik Franc Poglajen ter predstavnika Kranja Slavko Zalokar in Martin Košir. Tovariš Tito si bo najbrž ogledal velike smučarske polete v Planici.

KRANJ, sobota, 22. 3. 1969

Cena 50 par ali 50 starih dinarjev

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik
in sicer ob sredab in sobotah

Razprodaja
po znižanih cenah
v blagovnici

Volna ARS

30 različnih barv
kvaliteta 60/64 S
1 kg 107 N din

nellynka

ženske nogavice UVOZ 1 par 4,30 N din

Prvi dan tekmovanja v smuških poletih
na novi velikanki

Wirkola — novi svetovni rekorder

Prva serija je bila vsekakor najslabša, saj smo videli vrsto neprijetnih padcev, ki pa so se na vso srečo končali le z manjšimi poškodbami. Skoki so bili dolgi, tako da smo zabeležili le redki polet, ki je bil pod 100 metrov. V prvem poskusu je bil najdaljši med vsemi Jiri Raška, ki je poletel 148 metrov. Njegov najhujši konkurent Wirkola pa je pristal pri 135 metrih. Po prvi seriji je bil na dru-

gem mestu Norvežan Grini, ki je presenetljivo poletel kar 147 metrov, vendar je bil v ostalih dveh skokih precej krajši.

Druga serija je bila vsekakor najzahtimejša in najlepša. Več kot 140 metrov je kot prvi izmed udeležencev letosnjega Planice poletel Queck iz DDR in sicer 149 metrov. Se daljši od njega pa je bil Čeh Matous, ki je preskočil 150. (Nadaljevanje na 14. strani)

PLANICA

Predstavljamo vam kandidate za republiške poslance na Gorenjskem

Se približno tri tedne nas loči do volitev poslancev in odbornikov v zvezno, republiške in občinske skupščine. V dosedanjih bogatih predvolilnih pripravah smo spoznali že vrsto kandidatov za vse predstavnike organe. Tako smo pred nedavnim (5. marca) tudi v našem časniku objavili vse gorenjske kandidate za poslance republiškega zborna in zborov delovnih skupnosti skupščine SR Slovenija.

Odločili smo se, da bomo tudi v prihodnjih številkah spremiščali priprave na bližnje volitve in vam predstavili vse kandidate za republiške in zvezne poslance. V današnji številki vam predstavljamo kandidate iz kranjske in tržiške občine, ki so jih določili na občinskih kandidacijskih konferencah 4. marca letos.

KRANJ

Republiški zbor

V 22. volilni enoti (Kranj I) kandidirata Igor Janhar in inž. Jurančič Zdenka.

IGOR JANHAR, rojen 2. 4. 1940 v Kranju, glavni urednik Glas. Vrsto let je aktivno delal v organizaciji zvezne mladine in bil do pred kratkim član predsedstva centralnega komiteja zvezne mladine Slovenije. Bil je tudi komandan naselja na gradnji ceste Bratstva in enotnosti.

● **Kaj sodite o nalogah tista in kaj bi najprej storili, če bi bili izvoljeni?**

»Tisk je danes med najvplivnejšimi oblikovalci javnega mnenja in ima v sodobnih razmerah vsi večji vpliv tudi na kulturno in politično življenje. Naša skupna naloga je, da se zavzemamo za vsestranski razvoj sredstev javnega obveščanja, za svobodo javnega izražanja in za obektivnost informiranja. To pomeni, da se moramo novinarji in bralci truditi, da postaja časopisje odprtia demokratična tribuna (seveda za demokratično javnost).

Danes za občana ni dovolj le informacija, da so se odborniki, poslanci sestali, razpravljali, dogovorili, ampak želi vedeti, kaj so govorili o njegovih problemih in njegovem kraju. Predvsem pa ima pravico vedeti, kaj je govoril

in za kaj se je zavzemal odbornik ali poslanec, katerega je volil.

Eden od pogojev za dobrega poslancega so njegovi tesni stiki z volivci in s terenom. Te bi želel vzpostaviti, če bi bil izvoljen.«

Inž. JURANCIC ZDENKA, rojena 7. 4. 1931 v Trebnjem, inženir kemije, zaposlen kot vršilec dolžnosti obratovodje plamenitilnice v Tekstilindusu. Daje časa že aktivno sodeluje v samoupravnih organizacijah v podjetju in je članica republiške konference za družbeno aktivnost žensk. Je tudi dosedanja poslanka.

● **Tovarišica Jurančičeva, letos ponovno kandidirate za poslanko v republiški skupščini. Pogosto smo ugotavljali, da so stiki med poslanci ali odborniki in občanji prešibki. Kako bi po vašem mnenju lahko rešili to vprašanje?**

»Vsak poslanec si gotovo želi živega stika z volivci. Vendar pa to ni tako enostavno. Sedanje oblike: prva — posredna, prek sej občinske skupščine, je odvisna od prizadevnosti poslanca, druga oblika — neposredna, pa je odvisna predvsem od prizadevnosti organizacij Socialistične zveze za sodelovanje s poslancem.

Menim, da je poglobljena razprava poslanca z volivci

na zborih volivcev zaradi obsežnih dnevnih redov in krajne problematike otežena. Morda bi bilo primernejše, da bi krajevne organizacije Socialistične zveze pred zborom volivcev zbrale posamezna vprašanja volivcev in jih najprej posredovala poslancu. Drugi način sodelovanja so razprave poslancev z volivci o določenih vprašanjih (tako so se kot koristne oblike pokazale javne tribune). Menim pa, da je za še večjo učinkovitost takšnih razprav potrebno tesno sodelovanje SZDL in sekcijske Kluba poslancev.«

V 23. volilni enoti (Kranj II) kandidirata Vili Tomat in Vinko Hafner.

VILI TOMAT, rojen 3. 11. 1934 v Kranju, tekstilni tehnik, zaposlen kot vodja komerciale v Tekstilnem centru v Kranju. Bil je predsednik občinskega odbora SZDL in član mnogih drugih organizacij in njihovih vodstev.

● **Položaj tekstilne industrije ni ugoden. Kje so vzroki in kaj storiti?**

»Vzroki so v prepočasnem prilagoditvi tehničnemu razvoju in dosežkom v svetu in v veliki razdrobljenosti tekstilnih podjetij. Tak položaj je deloma posledica dolgoletnega administrativnega urejanja cen, amortizacije, zlasti pa neurejenosti deviznega sistema.

Za izboljšanje je pomembna modernizacija strojnega parka z usmeritvijo na avtomatizacijo za visoko oplemenitene tkanine. (Izvoz surovih tkanin odvzema kolektivom, ki tako rešuje svoj položaj, velik del dohodka). Poleg tega ni nič manj pomembno vprašanje modernih integracijskih procesov — zlasti skupno nastopanje na

svetovnem trgu in specializacija. Uvoz tekstilnih izdelkov bi moral predstavljati dopolnitev domače proizvodnje ali ukrep, ki vodi k večji produktivnosti za dosegno znižanja cen, v izvozu pa bi moral imeti vsa tekstilna podjetja enak položaj. Sistem bi moral stimulirati k čim večjemu vključevanju v svetovno menjava in dosegno večje storilnosti, tako bi se tudi položaj zaposlenih v tekstilni industriji lahko izenčil z zaposlenimi v ostalem gospodarstvu.«

V 24. volilni enoti (Kranj III) kandidirata Peter Bogataj in Martin Košir.

PETER BOGATAJ, rojen 9. 8. 1947 v Ljubljani, gumar v tovarni Sava. Je predsednik organizacije zvezne mladine in član organov upravljanja v podjetju.

● **Letos prvič kandidirate za poslance v republiški skupščini. Kako bi v prihodnje lahko po vašem mnenju izboljšali stike med občani in poslanci?**

»Nujno je, da podpremo vsa napredna stališča in ideje pri izpopolnjevanju samoupravnega sistema, ki temelji na tem, da ima vsak občan resnično možnost pri odločanju in reševanju posameznih problemov. Stremeti moramo za tem, da čim več občanov aktivno sodeluje pri razpravah, vendar pa zaradi hitrega razvoja industrije in drugih panog velikokrat ne moremo podrobno poznavati vseh vprašanj, ker so preveč strokovna. V časopisih beremo polemike, na televizijski in radiju poslušamo o vprašanjih, ki jih občani velikokrat ne razumejo. Menim, da bi morali odborniki in poslanci iti večkrat med ljudi in čim bolj razumljivo

prikazovati vsebino oziroma bistvo posameznih problemov.

MARTIN KOŠIR, rojen 11. 11. 1926 v Goričah. Sodeloval je v NOB. Po vojni je delal v različnih republiških in drugih samoupravnih in političnih organizacijah. Bil je predsednik kranjske občinske skupščine. Na zadnjem kongresu ZK Slovenije je bil izvoljen za člena CK ZKS. Sedaj je politični sekretar komiteja občinske konference ZK Kranj in sekretar medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko.

● **V svojem uvodniku ste pred dnevi v Glasu zapisali, da bi se regija kot celota morala bolj celovito pojavljati navzven in navznoter. Ali bi nam lahko to svojo trditve malo bolj razložili?**

»Res je, da Gorenjska predstavlja enoten geografsko-gospodarsko zaokrožen prostor in da je v njenem interesu, da se kar najbolj znotraj medsebojno povezuje na vseh področjih. Mislim, da se gorenjska regija zelo enotno lahko organizira v smeri programskega razvoja industrije, kmetijstva, posebej pa še turizma. Pa ne samo na tem področju, temveč je že sedaj tesno povezana na področju z negospodarstva, kot je zdravstvo, šolstvo, sodstvo in še nekatere druge pomembne službe.

Gledate povezovanja regije navzven, sem predvsem mislim na enoto nastopanje regije v republiki o vprašanjih, ki so življensko važna za celo Gorenjsko. V zadnjem času se mi zdi, da je najbolj pereče vprašanje, kako razviti in zgraditi celostno mrežo in povezanost Gorenjske z ostalimi predeli Slovenije. Enotno nastopanje je še posebej potrebno na drugih področjih, predvsem s stališča možnosti hitrejšega gospodarskega razvoja in vključevanja Gorenjske v bočni srednjoročni program ekonomskega in družbenega razvoja Slovenije.«

MISLITE

PRAVOČASNO

NA STANOVANJE!

Zato varčujte pri
KREDIT

Gorenjski kreditni banki
ki vam odobri na podlagi privarčevanega denarja
po 2% obrestni meri.
Poleg tega lahko pri ŽREBANJU zadanete lep dobitek.

gb

TRŽIČ
Republiški zbor

ANDREJ PEHARC, rojen 27. 11. 1927 v Lomu pod Storžičem pri Tržiču, zaposlen kot sekretar Tovarne kos in srpov v Tržiču. Je predsednik občinske organizacije ZB NOV in dosedanji poslanec.

● Do sedaj ste že bili poslanec v republiški skupščini. Katera so tista vprašanja, ki se boste zanje zavzemali, če boste izvoljeni?

»Bil sem dve leti poslanec republiškega zabora skupščine SRS. Mislim, da je na področju samoupravnega sistema bilo med tem precej napravljenega. Seveda pa je to zahtevalo rešitev materialnih osnov prostornega gospodarskega planiranja. V tem niso samo nekatere investicije rešitve: energetski viri, promet, turizem, pač pa tudi zastavljene pozitivne rešitve na področju kulture, prosvete, znanosti in nekateri premiki v urejanju perečih vprašanj tako imenovanega socialnega področja — socialno varstvo, skrbstvo, pokojninsko-invalidski sistem, vprašanja borcev itd.

Cilji so se razbistrali. Znano je, koliko sredstev zahtevajo, vemo koliko jih imamo. Skratka, volja je bila, načrt je podan, in zavzemal se bomo zato, da se zastavljeni reši.«

VLADO ERJAVSEK, rojen 6. 7. 1938 na Zgornjem Veterinem pri Tržiču, zaposlen kot direktor delavske univerze Tržič. Aktivno je delal v družbenopolitičnih organizacijah in bil med drugim predsednik občinske konference SZDL Tržič. Je tudi predsednik izdajateljskega sveta Glasa.

● V svojih člankih se pogosto zavzemate za racionalnejše delo skupščine. Kaj je po vašem mnenju treba storiti, da bo to resnično tako?

»Prepričan sem, da so naše skupščine, od občinskih do zvezne, preveč obremenjene s stvarmi, ki bi jih lahko rešili izvršilni organi ali v mnogih primerih upravni organi, katerim bi morali dati več samostnosti. Predvsem pa bomo morali doseči večjo stabilnost naše zakonodaje, tako, da ne bodo na dnevнем redu skupščin stalno spremembe zakonov in odlokov.

Skupščine bi morale sprejemati le osnovne plane, rezolucije razvoja in zakone, vse drugo pa pravljiti izvršilnim organom. Ce ti organi ne bodo dobro delali, jih skupščine lahko razresijo, ker so jih tudi izvolile. Tako bo delo mnogo racionalnejše, skupščine pa bodo dobile večjo veljavbo.«

KRANJ, TRŽIČ
Gospodarski zbor:

Inž. JANEZ BERAVS, rojen 27. 7. 1923 na Ladji pri Medvodah, diplomirani inženir kemije, direktor Industrie gumijevih, usnjih in kemičnih zdelkov Sava Kranj. V NOB je sodeloval od 1941. leta, po vojni pa je delal v sekretariatu za notranje zadeve SRS. Med študijem na fakulteti je aktivno delal tudi v ZM in zvezi študentov.

● Letos kandidira v republiški skupščini veliko direktorjev. Kje so po vašem mnenju vzroki (popularnosti) in kaj menite bi moralo biti osrednje vprašanje bodoče slovenske politike?

»Ce je to res, potem se bo jih, da bo postala republiška skupščina zbor direktorjev. V tem primeru pa skupščina oziroma gospodarski zbor ne bo zastopal interesov gospodarstva, temveč kvečjemu interesu regij, panog ali pa celo posameznih podjetij.«

Po mojem mnenju to ni posledica popularnosti direktorjev, temveč zelo zgrešenega mišljenja, da so direktorji univerzalni poznavalci vseh problemov, ki so ali pa nastopajo v gospodarstvu. Osrednje vprašanje bodoče slovenske politike, ne mislim tu samo gospodarske, pa je v tem, da bi res enkrat do te politike prišli.«

Inž. REPIC MIRO, rojen 5. 6. 1938 v Ljubljani, direktor Združene lesne industrije Tržič. Aktiven družbenopolitičen delavec.

bu, direktor Kmetijsko živilskega kombinata Kranj. Vsa leta po vojni je aktivno sodeloval v političnih in družbenih organizacijah in njihovih vodstvih.

● Stevilna vprašanja s področja kmetijstva niso urejena. Katera bi po vašem mnenju naša slovenska družba morala postaviti v ospredje in jih rešiti?

»Predvsem nerešena specifična vprašanja slovenskega kmetijstva, ki po svoji agrarni strukturi, geografskem položaju, klimatskih in drugih pogojih bistveno odstopa od jugoslovanskega kmetijstva. V potrditev tega zadostuje že podatek, da je v celotnem slovenskem kmetijstvu živoreja, kot najzahtevnejša proizvodnja, zastopana kar s prek 70 odstotki. Glede na nacionalno ekonomijo je na tem področju že mnogo zamujenega. Analiz, ugotovitev, resolucij in predlogov je mnogo. Potrebne so še konkretna sistemske in trajne rešitve.«

Izdelano nacionalno agrarno politiko ne terja zgolj delež kmetijstva v narodnem dohodku (okrog 14 odstotkov) in delež kmečkega prebivalstva (25 odstotkov) v skupnem prebivalstvu. Gre tudi za vprašanje posebnega mesta in vloge kmetijstva, njegovega enakopravnega položaja ter obravnavanja v delitvi ustvarjenega naravnega dohodka. Gre za prilagojene in primerne agrarno-politične in agrarno-ekonomske ukrepe republike v okviru njenih sedanjih in bodočih pristojnosti.«

Inž. REPIC MIRO, rojen 5. 6. 1938 v Ljubljani, direktor Združene lesne industrije Tržič. Aktiven družbenopolitičen delavec.

● Kandidirate za gospodarski zbor in z gospodarstvom se tudi ukvarjate. Kateri so najpomembnejši gospodarski problemi Tržiča oziroma Gorenjske?

»Gospodarski problemi Gorenjske se ujemajo s širšimi gospodarskimi problemi naše skupnosti. To je s pospeševanjem vključevanja v mednarodno delitev dela in konkurenco na tržišču ob predpostoju uvedbe ustrezne sistemske stimulacije podjetij in odpravi nepravilnosti, ki za-

virajo to gibanje — seveda na osnovi jasnih ekonomskega principov, s čimer je mišljen predvsem naš devizni in z njim povezan bančni sistem.«

Specifična problematika Gorenjske pa se kaže tudi v intenzivnem vključevanju turistične dejavnosti v gospodarstvo, v katerem so normalno vključeni vsi ustrezači objekti — toda s poudarkom realne presoje brez preveliko poteznih osnov na eni in podcenjevanja važnosti na drugi strani.«

BORUT SNUDERL, rojen 30. 12. 1940 v Ljubljani, diplomiral na pravni fakulteti. Zaposlen je kot direktor organizacijsko-kadrovskih služb Sava Kranj. Za seminarje načela Samo-upravljanje v podjetju je prejel Prešernovo nagrado za študente. O vprašanjih samoupravne prakse je pisal tudi v časnikih in revijah Aktivno dela tudi v organih zveze sindikatov.

● Pravilna kadrovska politika je eden od osnovnih pogojev za dobro in uspešno gospodarjenje. Kako se namenavate za to vprašjanje, če boste izvoljeni, zavzemati v republiški skupščini?

»Kadrovska politika je v pristojnosti delovnih organizacij in se je s predpisi nedaleč zagotoviti. Zato so nesmiseln predlogi, naj se s predpisi doloki, koliko kadrov z visoko šolo mora zaposliti posamezno podjite in podobno.«

Republiška skupščina mora zato v okviru svojih pristojnosti zagotoviti, da delovne organizacije, ki dobro in skrbno gospodarijo, dobijo rezultate svojega dela in da ne pride do prelivanja sredstev od dobrih gospodarjev k slabim. Stimuliranje dobrega gospodarjenja bo vplivalo na oblikovanje ustrezne kadrovske politike v delovnih organizacijah. Razen tega je treba zagotoviti, da bodo tudi v republiških organih zaposleni sposobni kadri, saj leti pripravljajo predloge predpisov. To pa se spet ne da zagotoviti s predpisovanjem strukture republike uprave, marveč le s kritičnim pristopom oziroma z vsestransko obravnavo zakonskih in drugih predpisov, ki jih dobiva republiška skupščina.«

VSA OBLAČILA PO POTREBI TAKOJ POPRAVIMO.

Izkoristite nakup blaga na kredit brez porokov.

PRIPOROČA SE

Elita
Kranj

PRI NAKUPU SPOMLADANSKE GARDEROBE VAS VABIMO V NASO KONFEKCIO NA TITOVEM TRGU 7. NUDIMO VAM VELIKO IZBIRO MODNE KONFEKCIJE PO KONKURENCNIH CENAH, KAKOR

moške obleke iz volne in sintetike,
moške hlače,
ženske in moške balonarje,
ženske spomladanske plašče,
usnjene suknjiče vseh vrst,
ženske plašče iz texona.

VSA OBLAČILA PO POTREBI TAKOJ POPRAVIMO.

Izkoristite nakup blaga na kredit brez porokov.

SE

ELITA
Kranj

Prosvetno-kulturni zbor:

MILAN BATISTA, rojen 26. 2. 1924 v Dolenjem Logatcu, je akademski slikar in vodja Centra za estetsko vzgojo pri Osrednji knjižnici Kranj. Bil je več let pedagoški svetovalec in predsednik društva likovnih pedagogov Slovenije. 1961. leta je za pedagoško delo prejel Žagarjevo nagrado. Kot slikar-grafik je razstavljal doma in v tujini.

• Kandidirate v prosvetno-kulturni zbor. Katera vprašanja so del vašega osebnega in družbenega programa, ki bi jih želeli uresničiti, če boste izvoljeni?

»Zavzemal bi se za utrditev sistema obveznega šolstva in ureditev sistema srednjega in visokega šolstva. Želel bi, da se uresničijo samoupravljavski odnosi na področju kulture in s tem ustavitev občinskih in republike kulture skupnosti. In nenazadnje, če bom izvoljen, se bom zavzemal za izdelavo nacionalnega kulturnega programa in za trdne osnove financiranja prosvetnih in kulturnih dejavnosti.«

MARIJA FAGANELI, rojena 23. V. 1969 v Ziganji vasi pri Tržiču je predmetna učiteljica, zaposlena kot direktorica šole heroja Grajzera v Tržiču. Bila je dolgoletna dobarica tržiške občinske skupščine in predsednica sveta za šolstvo. Aktivno pa dela tudi v zvezi delavskih univerz Slovenije.

• Kaj je potrebno spremeniti, da bo naš izobraževalni oziroma vzgojni sistem resnično učinkovitejši?

»Vsa izobraževalno vzgojna prizadevanja od otroškega varstva preko rednih šol do izobraževanja odraslih je treba gledati in vrednotiti kot celoto. otroško varstvo se bo moralo razvijati hitreje in temeljite — z malimi šolanami vred, ki naj bi jih bil deležen tudi podeželski otrok.«

V šolskih učnih načrtih bi kazalo nadomestiti zastarelo snov z novo, bolj življenjsko, ki bi v učencih razvijala logično mišljenje. Staro, togo obliko razreda bi kazalo razvajati v prožnejše skupinsko delo, ob uporabi modernih metod in upoštevanju sposobnosti in prizadevanj učencev. Tako delo pa zahteva dobro oskrbovano šolo in vsestranskega učitelja.«

Urejeno celodnevno bivanje, domovi za dijake in študente ter prehrana bi znatno pripomogli k uspehu. In končno — a v veliki meri — kulturna raven in humani odnosi v učenčevem okolju.«

Socialno-zdravstveni zbor:

Dr. BOJAN FORTIČ, rojen 25. 7. 1921 v Idriji, zaposlen kot direktor Inštituta za pljučne bolezni na Golniku. Publiciral je več strokovnih del in je tudi glavni urednik jugoslovanskega strokovnega časopisa Tuberkuloza. Bil je ves čas družbenoaktivен in si prizadeval pri organizaciji protituberkuloznega boja na Slovenskem.

• Tov. Fortič, recimo, da je naš sistem zdravstvenega varstva bolnik. (Mnogo ugovorov imamo namreč priliko slišali gde tega). Ali bi ugodili naši prošnji in mu predpisali recept?

»Po mojem mnenju bi lahko tega »bolnika« napravili vsaj rekonvalescenta, če že ne ozdravljenega, z naslednjimi bistvenimi spremembami:

• postaviti organizacijo zdravstvene službe na enotne in sodobne principe;

• vpeljati čim enotnejšo strokovna doktrirana načela v delo te službe;

• izboljšati strokovnost njenega dela;

• poiskati takšen način finančiranja, ki ne bo predvsem zaviral ali onemogočal izvajanje zdravstvenega varstva;

• in končno: zdravstveno in družbeno posvetiti našega občana v tolikšni meri, da bo tudi sam znal prispevati k smotrnejšemu koriščenju sedanjih zmogljivosti naše zdravstvene službe.«

Dr. VETER IGOR, rojen 17. 7. 1920 v Ljubljani, je primarij v Bolnišnici za ginekologijo in porodništvo v Kranju. Publiciral je več strokovnih del v domačih in tujih strokovnih revijah. V Kranju pa je postavil trdne temelje varstva žena in ginekološke službe.

• Ugovorov na našo zdravstveno službo je mnogo. Kaj pričakujete od našega socialno-zdravstvenega zabora in za kakšne rešitve se boste zavzemali, če boste izvoljeni?

»Upoštevati je treba, da na normalno funkcijo operativne zdravstvene službe (torej tiste službe, ki prihaja neposredno v stik z bolnikom) vplivajo tudi faktorji zunaj kolektivom zdravstvenih zavorov. To so v prvi vrsti plačniki zdravstvenih storitev — torej zavodi za socialno zavarovanje, sredstva, s katerimi leti razpolagajo, in nenazadnje prenos teh sredstev. Nadaljnja težava je v razlikah med pravicami zavarovancev, ki jih daje zakon o zdravstvenem varstvu in možnostmi, ki jih narekujejo razpoložljiva družbena sredstva. Ta sredstva pa se trošijo za čisto zdravstveno službo, za nadomestila, porodnine in druge obveznosti do zavarovancev na eni strani in za finančiranje zavodov za socialno zavarovanje na drugi. Racionalizacija in načrtna štednja pa ne sme biti skrb samo prvih, ampak tudi drugih. Socialno-zdravstveni zbor bi se moral truditi, da utrdi takšne odnose, da bi vse organizacije, ki se udejstvujejo na tem področju, služile svojemu edinemu namenu: zdravstvenemu in socialnemu varstvu občana in zavarovanca.«

EDGAR VONČINA, rojen 27. 12. 1929 v Tržiču, diplomirani pravnik, zaposlen kot direktor Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Kranj. Pred 1965 letom je bil podpredsednik kranjske občinske skupščine, po tem pa je bil izvoljen za zveznega poslanca v socialno-zdravstvene zbor. Zadnja leta si je veliko prizadeval (tudi v časopisu in radiu) za razširitev samoupravnih pravic zavarovancev.

• Ali naši upokojenci lahko pričakujejo, da bo naš pokojninski sistem urejen v smislu upravičenih zahtev?

»V preteklih letih, odkar je v veljavi sedanji pokojninski sistem, je bilo v naši družbi naj izrecenih izredno

veliko pripomb in kritike. Zato so se že lani različni organi (vključno z zvezno skupščino) lotili analize tega sistema in izdelave novih predpisov oziroma sprememb sedanjega zakona. Vendar pa se motijo tisti, ki misljijo, da bo izdelan nov zakon. To ni potrebno, ker so osnovna načela veljavnega zakona v redu (tudi v skladu z ustavo), niso pa dobre podrobnejše rešitve: pokojninska doba, pokojninska osnova, valorizacija pokojnin itd.

Ker poznam poslednje predloge za rešitev teh problemov, ki smo jih že obravnavali v zvezni skupščini, lahko rečem, da so predlagane rešitve dobre. Odločnost vseh, da ne hitejti pri izdelavi sprememb, ampak temeljito pretehati vse sprememb, dokazuje, da bodo sprejeti rešitve veljale dalj časa in bodo hkrati usklajene z materialnimi možnostmi zadovoljivo rešile omenjene probleme.

In ker pokojninski sistem ni izključen iz našega družbeno-ekonomskega sistema, ne moremo pričakovati, da bi lahko kdajkoli sprejeli zakon, ki bo dokončno rešil pokojninski sistem, niti da bi končno uredil vso to problematiko. Vedno bo potrebno usklajevanje z našim družbeno-ekonomskim razvojem in ostalimi faktorji, ki vplivajo na to občutljivo problematiko.«

A. Žalar

Vabimo vas na odlično spomladansko smuko na Zelenico!

Za spomladansko-zimsko sezono 1969 nudijo Kompansove enote na Ljubelju in Zelenici posebne ugodnosti za vse domače turiste, ki bodo koristili v Garni hotelu in hotelu Panorama na Ljubelju enotedenski (7 dni) penzion.

a) za sedem-dnevni penzion v Garni hotelu na Ljubelju N din 360,00 in brezplačen prevoz z neomejenim številom voženj na sedežnici;

b) za sedem-dnevni penzion v hotelu Panorama na Ljubelju N din 260,00 in brezplačen prevoz z neomejenim številom voženj na sedežnici;

c) v Garni hotelu turisti lahko koristijo avtomatsko keglijšče po ceni N din 4,00 za 20 minut.

Zelenica nudi posebno v spomladanskem času izredno idealno smuko na smučiščih, ki so primerne za začetnike, kakor tudi za zahtevnejše smučarje.

Vse informacije in rezervacije v recepciji Garni hotela na Ljubelju, tel. 71-376.

**OBISITE KOMPAS
GARNI HOTEL — BLED**

DEL. SKUPNOST CP GORENJSKI TISK — KRANJ

razglaša

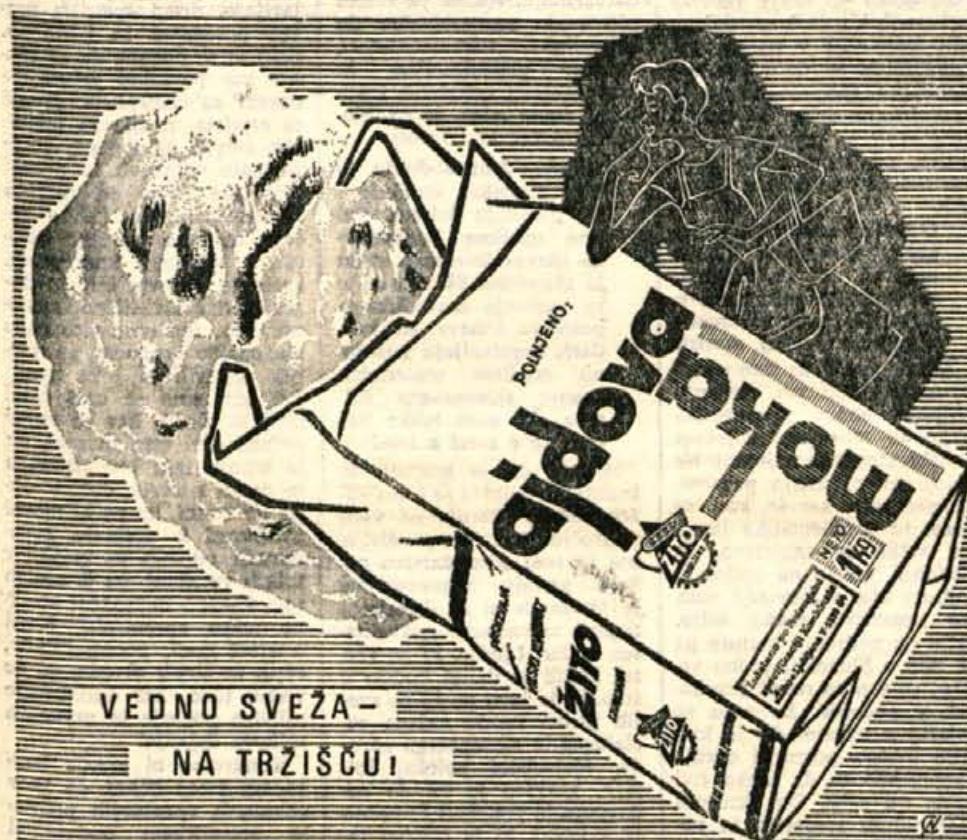
naslednja pripravnška mesta:

- enega pripravnika absolventa Visoke šole za politične vede, katedra za novinarstvo, za delo novinarja
- dva pripravnika absolventa Višje grafične šole v Zagrebu ali druge višje šole z enakim učnim načrtom za delo v tehničnem sektorju in proizvodnje
- enega pripravnika absolventa strokovne srednje šole ekonomske smeri za delo v komerciali za delovno mesto fakturist.

Ponudbe sprejema tajništvo podjetja, Kranj, Koroska c. 8 do 29. marca 1969.

OBVESTILO

Kmetijsko živilski kombinat Kranj obvešča vse občane, da ob razstavi kmetijske mehanizacije nasproti kina Center prodaja UVO2ENE VRTNIKE (sadike) po reklamni ceni 6 N dln

**VEDNO SVEŽA —
NA TRŽIŠČU!**

NAJVEČJA ZALOGA KMETIJSKIH STROJEV NA PRIMORSKEM**TERPIN** IMP. EXP.

(ustanovljena leta 1927)

ZA VSE STROJE VELJA ENOLETNA GARANCIJA, ZANJE IMAMO STALNO
V ZALOGI NADOMEŠTE DELE IN OPRAVLJAMO BREZPLAČNI SERVIS.

PIŠITE V SLOVENŠČINI — NA RAZPOLAGO SMO VAM ZA VSA POJASNILA

CREINA turistično prometno podjetje Kranj

Razpisna komisija delavskega sveta turistično prometnega podjetja Creina Kranj

RAZPISUJE PROSTO DELOVNO MESTO**vodje****DELOVNE ENOTE POTNIŠKI PROMET**

Kandidati za sprejem morajo izpolnjevati enega izmed naslednjih pogojev

- visoka ali višja izobrazba prometne smeri in 5 let prakse v vodenju prometnih obratov
- srednja prometna izobrazba in 7 let prakse v vodenju prometnih obratov

Stanovanje za razpisano prosto delovno mesto ni zagotovljeno. Osebni dohodki so določeni s pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov podjetja. Poskusno delo traja 2 meseca. Razpisni rok je 15 dni po objavi razpisa v časopisu.

Do zaključka tega roka naj kandidati pošljijo svoje prošnje z dokazili o strokovnosti na naslov: Razpisna komisija DS turistično prometnega podjetja »Creina« Kranj, Trg revolucije 4.

GRADITELJI DRUŽINSKIH HIS

POMLAJ SE BLIŽA IN PRAV JE, DA SI PRAVOCASNO PRESKRBITE NACRT. STROKOVNI NASVET IN VSE VRSTE TIPSKIH NACRTOV ENODRUŽINSKIH, DVOJKOV IN VRSTNIH HIS DOBITE V NAJKRAJSEM CASU PRI PROJEKTIVNEM PODJETJU KRANJ, Cesta JLA 6/I (nebotičnik).

AKVAMIN

umetna mineralna voda v prahu odlična kvaliteta, enostavno pripravljanje

zadovoljuje vsak okus

ESKA

brezalkoholni napitek za otroke in odrasle

z okusom limone, maline in pomaranče

PROIZVAJA RADONJA SISAK

POZOR — POZOR — POZOR — POZOR — POZOR — POZOR

Magacin Madotto - Fužine

(800 m od mejnega prehoda Rateče v Italiji — na desni strani ceste)

VAM NUDI V VELIKI IZBIRI Z NAJNOVEJSIMI VZORCI, IZREDNO KVALITETO IN PO NIZKIH CENAH

- damske jutranjke, komplete in kostime,
- perilo za otroke, ženske in moške,
- visoke in nizke čevlje.

Postrežemo vam tudi z vsemi gospodinjskimi stroji in pripomočki.

OBIŠCITE NAS IN PREPRIČAJTE SE

POZOR — POZOR — POZOR — POZOR — POZOR — POZOR

Odgovarja dr. Ernest Petrič

kompleksnega razvoja turizma Gorenjske, ki ga po mojem mnenju ne more biti brez izrabe triglavskoga prostora. Ko govorim o potrebi povezanosti in zaokroženega razvoja Gorenjske, nikakor ne pozabljam na to, kar je po mojem mnenju osnovno, namreč da moramo z vsemi silami težiti za čim večjo povezanost vsega slovenskega prostora, saj je prav enotnost, čvrsta povezanost, usklajen in programiran razvoj Slovenije kot celote najboljša garancija našega napredka.

O znanosti se pri nas mnogo govori in mnogo piše. Kateri so osnovni problemi znanstvenega dela pri nas in kakšen razvoj lahko pričakujemo?

Ceprav sem se nekaj let ukvarjal z znanostjo kot raziskovalcem in ceprav zadnji dve leti v izvršnem svetu še posebej posvečam pozornost razvoju znanosti v Sloveniji, mi ni lahko docela jasno opredeliti osnovne probleme znanstvenega dela pri nas.

Dejstvo je, da tudi med narodi vedno bolj velja resnica, da »kdo je več zna, več velja«. Ce pa si majhen in šibak, je verjetno prav znanje, smotrna organizacija, racionalnost na vseh področjih edino, s čimer si drugim lahko enak. To so stvari, ki jih v našem času — ko je razvoj tako silno hiter, da ga skorajda ni mogoče spremilati, ko človeštvo svoje znanje v približno petih letih podvoji, ko se človeštvo pripravlja, da še v letošnjem letu stopi na mesec, ko se vsak dan srečujemo z novimi proizvodi, ki so rezultat novih odkritij in izumov — zagotavlja prav razvito znanstveno delo in njegova povezanost s potrebami življenja in gospodarstva. V preteklosti smo se vse premalo zavedali pomena, ki ga danes dobiva znanost, zato smo marsikje zaostali. Marsikje pri nas prevladuje v znanosti nekakšen vzvišan odnos do potreb prakse in se skuša gojiti nekakšna čista znanost. Preveč se še gleda na znanost ne kot na eno od temeljnih osnov gospodarstva in splošnega napredka, ampak samo kot na del kulture, izobraževanja. Ne vidi se v znanosti tistega področja človekovega dela, ki najbolj zagotavlja napredek, temveč se gleda na znanost še preveč kot na del splošne potrošnje in na znanstvenike preveč pogosto kot na nekakšne čudežne in ne kot na delavce in ustvarjalce na najbolj izpostavljenih in ključnih točkah človeškega napredka. Treba bo torej znanosti dati več resničnega družbenega podudarka, besed je bilo namreč izgovorjenih že dovolj. Treba se bo primernejše organizirati, treba bo bolj sistematično skrbeti za kadre, treba se bo kot republiku

bolj zavzeti za nekatera vprašanja, ki so ostala ob strani npr. informacijsko-dokumentacijska služba, mednarodno tehnično sodelovanje, razvoj znanosti o znanosti, izumiteljstvo in podobno.

Nekaj pomembnih korakov v tej smeri je bilo v zadnjem obdobju storjenih: okrepili in stabilizirali smo družbena sredstva za raziskovalno delo; urejajo se problemi naše univerze; sredstva republike za štipendiranje tako v okviru republike izobraževalne skupnosti kot v okviru Sklada Borisa Kidriča, ki so namenjena za znanstveni raziskovalni del; po dolgih razpravah je pripravljen osnutek zakona o organizaciji raziskovalnega dela v Sloveniji.

O kulturi naspolj zelo pogosto govorimo. Ali se vam ne zdi, da vendarle to področje počasi napreduje? Naj vam zastavimo vprašanje — kaj storiti?

Morda je res, da smo v zadnjem obdobju pri urejanju kulture, bodisi v materialnem ali v organizacijskem smislu, storili še najmanj. Ne zato, ker bi nanjo pozabili, temveč zato, ker je, kot vse kaže, ta problematika izredno težka in zapletena. Iz obdobja, ko je na področju kulture bilo v Sloveniji možno uresničiti vsako željo, želja na področju kulture pa je bilo v Sloveniji vedno veliko, smo tako rekoč preskočili v obdobje, ko smo se tolažili z utvaro, da je kulturo možno postaviti docela ekonomsko in da lahko živi sama od sebe. Ob skrčenih materialnih sredstvih in nerazčlenjenih pogledih na eni strani, na drugi strani pa, upam si trditi, ob precejšnji statičnosti in inerciji znotraj naše kulture, za kar so vzroki različni, smo se znašli v položaju, ki je resen in ki zahteva konkretno ukrepanje. Treba se bo otresti iluzij, da je na področju kulture vse sveto, kot tudi iluzij, da je področje kulture možno uravnavati z zakoni tržišča, predvsem pa tudi tistih pogledov, ki na kulturo gledajo, upam si reči, skorajda tako nemilostno, kot so nekoč na zpadu in zlasti v Ameriki gledali pred 30 ali več leti: to je, ko se je v vsem iskal samo ekonomski in komercialni učinek in je temeljna vrednota bil materialni uspeh, ko je resna kultura bila prepuščena zanimanju najožjih krogov entuziastov in ustvarjalcev. Kakšna družba s kakšnimi vrednotami raste ob takem odnosu in taki vlogi kulture, spoznamo danes lahko tudi pri nas. Ob takem, v bistvu spremenjenem odnosu do kulture, ki ne

bo ne mistificiranje kulture in tudi ne njeno zapostavljanje, se bo potrebno lotiti vrste ukrepov za materialno sanacijo tega področja in za njegovo ustreznejšo organizacijo. Treba bo dograditi ustren organizem samoupravnosti na področju kulture, pri čemer lahko rečem, da so doslej v prizadevanjih za formirjanjem kulturne skupnosti prišli še najdlje prav v Kranju.

Zavedam se vlogi, ki jo je slovenska kultura imela v preteklosti in ki jo kultura mora imeti danes. Zato odkljam vse posege od zunaj v to občutljivo področje ustvarjanja, vendar pa nisem niti malo sentimentalno do nekvalitete, neracionalnosti, sinekur posameznikov in okostenosti nekaterih institucij, česar vsega je na Slovenskem več kot dovolj.

V preteklem obdobju je bilo marsikaj storjenega na področju šolstva. Pri tem mislimo konkretno na ukrepe izvršnega sveta in skupščine SR Slovenije za sanacijo materialnega položaja šolstva, ki vendarle zagotavljajo postopno ureditev materialne osnove slovenskega šolstva. Ali nam lahko kaj poveste v zvezi s tem?

Misljam, da je urejeno in kvalitetno šolstvo še kako važen temelj razvoja na vseh področjih družbenega življenja in tudi gospodarstva nekega naroda. Neprecenljiva je škoda, če si za desetletja naprej ustvarjamo nekvalitetni kader. Ljudje, ki so včeraj hodili in danes hodijo v šolo, bodo jutri nosili na svojih plečih usodo našega socializma v slovenskega naroda. Materialni položaj šolstva, kakršen je bil do nedavnega in ponokod še vedno, je položaj, ki je šolstvo takoreč potiskal na slepi tir, je prav gotovo bil ovira, ki je preprečevala uresničitev koncepta moderne šole, moderne vzgoje in izobraževanja, od predšolske vzgoje do najvišje stopnje na univerzi.

Misljam, da s sanacijskim programom in velikimi dodatnimi sredstvi, ki jih republika Slovenija vlagajo v šolstvo, postopoma urejamo materialna vprašanja šolstva. Če bomo uspeli realizirati začrtani program in če bomo postavili tudi druge temeljne pogoje, kot je ustrezna funkcija in organizacija prostovetno-pedagoške službe, skrb za učni kader, odprava raznih neracionalnosti, pri čemer mislim zlasti na okorno vodenje in administracijo šol, bomo ustvarili tudi pogoje za to, da bomo postopoma dejansko začeli resneje urejati tudi vsebinska vprašanja v naših šolah in na posameznih področjih našega šolstva.

Delo republiškega izvršnega sveta je bilo zelo uspešno. Pa vendar, če

pristanemo na trditve, da nič ni tako dobro, da ne bi moglo biti boljše — sprašujem: Predstavljate si, da sedite samo v skupščini in ne v izvršnem svetu, kaj bi izvršnemu svetu očitali?

Ali je bilo delo izvršnega sveta res zelo uspešno, kot pravite, bo v marsičem pokazala še prihodnost. Mnogo jih namreč je, ki nam očita, da nismo storili tega in onega, eni, da smo preveč skrbi in zlasti denarja posvečali šolstvu, drugi, da premašimo; eni, da se nas premašimo, da bi moral bolj posegati v probleme, ki se pojavljajo, drugi spet, da preveč posegamo in podobno. Celo to se dogaja, da te včasih kar pavšalno proglašajo enkrat za centralista, drugič za etatista, tretji za lokalista, četrti za tistega, ki je premašalo učinkovit in preveč pričakuje samo od razvoja samoupravljanja. Lahko rečem, da smo vztrajno delovali v skladu s konceptom, katerega osnovni cilj je dograjevati socialistično, samoupravno, moderno slovensko nacionalno skupnost, na realnih dejstvih in brez utvar. Pri tem smo se tudi sami učili in zlasti, kar se meni osebno tiče, sem spoznal, da je mnogo laže biti pameten in dajati nasvetne, dokler stojiš ob strani, ko pa bi moral prispeti k urejanju posameznih odprtih in vsekakor težkih vprašanj, pa je včasih tudi kakšno malenkost strašno težko sprememiti. Kajti interesi ljudi, posameznikov, ožjih in širših skupin, so še vedno tisto, kar opredeljuje njihove poglede in uravnava njihova dejanja!

Konkretno bi morda izvršnemu svetu očital, da je v nekaterih vprašanjih premašilo premišljeno podzemal ukrepa. V to nas je pač sili na neusposobljenost naše uprave in strokovnih služb na eni in pritisk stvarnosti na drugi strani. Očital bi morda, da se je premašalo koncentriralo na ključna vprašanja in menim, da bi vrsto stvari, o katerih danes razpravljajo in sklepa izvršni svet in skupščina, lahko brez nevarnosti za naš samoupravni sistem, urejali strokovni ali upravni organi ali pa samoupravne skupnosti. Očital bi morda tudi, da je bilo preveč predlogov za hitri ali skrajšani postopek v skupščini. In morda še kaj drugega.

Kakorkoli že, lahko rečem, da so moje želje in želje mojih kolegov, da bi storili kaj dobrega, bile velike, a da smo jih uresničili mnogo manj, kot bi to sami želeli. Vendarle pa mi srečanja z ljudmi potrujejo, da smo nekaj vendarle storili. Če je vaša trditve, da je bilo delo izvršnega sveta zelo uspešno, mišljena resno, je to še eno potrdilo več.

Član izvršnega sveta skupščine SRS. Rodil se je 1936. leta v Bistrici pri Tržiču. Pravno fakulteto je končal v Ljubljani, leta 1966 pa je doktoriral.

Z Gorenjskega ste! Katera so danes po vašem osnovna vprašanja ekonomskega in družbenega razvoja Gorenjske?

Vaše vprašanje ni lahko, saj Gorenjsko danes poleg nekaterih konkretnih problemov prav gotovo označuje nekaj odprtih vprašanj, rekel bi, splošne narave. Gorenjska je bila in je še vedno eno najrazvitejših gospodarskih območij Jugoslavije in eno od območij z največjo industrijsko tradicijo. Po drugi strani je Gorenjska zelo zaokrožena celota. Mislim, da je trenutno na Gorenjskem še premašo naporov za urejanje večine odprtih vprašanj z vidika potreb celotne Gorenjske, kar pa je še kako nujno. Razvoj turizma, ki na Gorenjskem postaja vse bolj ena od glavih vej gospodarstva, zahteva enoten program in usklajene napore, saj je Gorenjska v turističnem pogledu izrazita celota. Razvoj infrastrukture na Gorenjskem prav tako ne more trpeti občinskih meja. Razvoj kulture in šolstva, če naj bo resen in racionalen, zahteva vsaj »gorenjski« pristop.

Po mojem mnenju je prav gotovo na Gorenjskem zelo aktualno tudi vprašanje pomajkanja modernejšega strokovnega in drugega kadra. Ob prednostih, ki nam jih daje tradicija, saj smo se npr. z industrijo in s turizmom na Gorenjskem resno ukvarjali že pred mnogimi desetletji, je res tudi to, da imamo prav zato mnogo ljudi, katerih pogled še danes ne seže prek gorenjskih meja in katerih ideje so bile dobre in moderne pred 20 in več leti.

Ob teh splošnih vprašanjih je seveda na Gorenjskem vrsta odprtih konkretnih perečih vprašanj, kot je položaj enega dela gorenjske industrije, ki je izčrpana in zastrela. Še posebej je seveda pereče vprašanje bodočega razvoja železarstva, aktualno le vprašanje gorenjske ceste,

O naši preteklosti

Maja bo v Kranju Širše posvetovanje znanstvenikov

Pred približno 1400 leti so se Slovenci po odhodu Langobardov pričeli naseljevati na področju, kjer sedaj živimo. To »soblino«, ki pa je sveda ni mogoče določiti niti na leta natančno, bodo arheologi in drugi znanstveniki izkoristili za širše strokovno posvetovanje v zvezi s prihodom naših prednikov na današnje slovensko ozemlje.

Na tem posvetu, ki bo v dnehi od 5. do 7. maja v Kranju, bodo na podlagi doseda-

njih raziskav skušali kar najbolj celovito prikazati naše dežele od pozantičnega obdobja, preko razpada rimskega imperija in preseljevanja narodov do naselitve Slovencev in kolonizacije. To, približno osem stoletij dolga obdobje, je še razmeroma slabo raziskovano. Za to naj bi prav na tem delovnem sestanku pripravili širši program nadaljnega dela na tem področju za prihodnjih 20 do 30 let.

Pred praznikom mladiinske pesmi

Občinske glasbene revije so postale že tradicionalne. Na področju Gorenjske je najbolj množična glasbena dejavnost v kranjski občini. Za letošnjo glasbeno revijo, ki bo v počastitev 50. obletnice ustanovitve ZKJ, SKOJ in sindikatov se je prijavilo iz kranjske občine 27 šolskih pevskih zborov ter godalni in harmonikarski orkester Glasbene šole. Na glasbenih revijah, ki bodo: 20 aprila v Goričah, 27. aprila v Predosljah in 11. maja v Cerkljah, bo nastopilo 1500 mladih pevcev in 35 instrumentalistov. Glasbena vzgoja na osnovnih šolah, gimnazijah in glasbenih šolah dobiva vse širši pomen, tako s stalnimi estetske vzgoje in aktivnega udejstevanja

P. L.

ucencev v pevskih zborih in instrumentalnih skupinah. Najbolj vidna manifestacija te vzgoje pa so javni nastopi in sodelovanje na skupnih mladiinskih glasbenih reprodukcijah, na revijah v občinskem, področnem in republiškem merilu. Prav v sodobnem času hitrega tehničnega razvoja in mehanskega posredovanja najboljših glasbenih stvaritev je mlademu človeku vse bolj potrebna estetska vzgoja in aktivnost v spoznavanju in vrednotenju kulturnih dobrin.

Da bi se dosežki mladiinske glasbene vzgoje in zborovskega petja čim bolj manifestirali, bo 22. maja v Kranju revija šolskih pevskih zborov Gorenjske.

P. L.

Gledališki abonma v Radovljici in na Bledu

od 24. marca — 5. aprila

Zveza kulturno-prosvetnih organizacij Radovljica razpisuje gledališki abonma za prireditve v letu 1969. Po sklepu posebnega posvetovanja med občinskim sindikalnim svetom Radovljica in ZKPO bodo izvedli letos bogat program prireditve v Radovljici, na Bledu, v Kropi in Podnartu ter v Bohinjski Bistrici. V Radovljici in na Bledu so se odločili za abonmansko obliko predstav, in sicer po osem v vsakem kraju do konca leta. Prvi dve predstavi bosta 15. aprila v Radovljici in 19. aprila na Bledu. Za tem pa se bodo vrstile vsak mesec. Aprila bo gostovalo mestno gledališče iz Ljubljane z uspešno slovensko novitetom Mire Miheličeve DAN ZENA.

Med gostovanji bodo največkrat na sporednu predstavo mestnega gledališča, gostovala pa bo tudi Drama, Opera, jeseniško ter kranjsko gledališče ter mladiinsko gledališče iz Ljubljane.

Za Radovljico in Bled je že razpisani abonma, ki bo trajal od 24. marca do 5. aprila. Cene individualnih vstopnic za abonentke bodo po 36 N dinarjev ter po 32 N dinarjev, za delovne organizacije in zavode pa bodo razdeljevali abonentske karte za osem predstav po 40 N dinarjev glede na vplačan prispevek 8,50 N dinarjev na zaposlenega.

Za druge kraje ne bodo razpisovali abonmajev, pač pa bodo razvrstili predstave v sporazumu s posameznimi kulturnimi organizacijami.

Gledališki abonma bodo vpisovali v Radovljici v pisarni ZKPO v graščini ter na Bledu na krajevnem uradu.

J. Bohinc

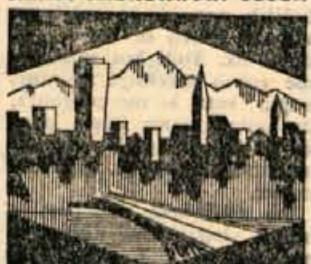
Posvetovanja, za katero je bilo pobudo arheološko društvo Slovenije, se bodo razen arheologov udeležili tudi zgodovinarji, umetnostni zgodovinarji, etnografi, ilingristi in drugi. Predvidevajo, da bo z referati sedelovalo blizu 50 znanstvenikov. Med udeležencem pričakujejo tudi več strokovnjakov iz srednje Evrope, ki so pri svojem delu vezni na našo področje; tako iz Avstrije, Zahodne Nemčije, Italije in Madžarske.

Kranj so izbrali predvsem zaradi njegove pestre zgodovinske preteklosti. To mesto je bilo namreč neprekiniteno naseljeno vse od prazgodovine naprej. Z dosedanjimi raziskavami so to kontinuiteto v glavnem tudi že materjalno dokazali. Prav letos pa imajo v načrtu nova izkopavanja v središču starega dela mesta.

Pokrovitelj posvetovanja je občinska skupščina Kranj. Pri sami pripravi pa bo precej sodeloval Gorenjski muzej. Ta bo ob tej priložnosti pripravil tudi tri razstave. Na prvi bodo prikazali meščansko arhitekturo Kranja, na drugi planinarstvo na Gorenjskem, tretja pa bo podala obsežen pregled dosedanjih staroslovenskih najdb na Gorenjskem.

S.

VIII. SPOMLADANSKI SEJEM

V KRANJU
od 12. do 21. IV. 1969

Uspeli koncert upokojenskih zborov

Pesem, ki spreminja človeka od njegovega rojstva pa do smrti, ima najmočnejšo izrazno moč prav v zborovski izvedbi. Na osnovi močne tradicije zborovskega petja pri nas ne prihaja pesem samo iz mladih grl, temveč je živa vse do pevskih zborov upokojencev. Na nedeljskem koncertu na Kokri pri Kranju smo imeli priliko poslušati moški pevski zbor upokojencev iz Kranja pod vodstvom Antona Marolta in mešani pevski zbor upokojencev iz Ljubljane, pod vod-

Ustanovljena študijska gledališka skupina Oder - galerija Škofja Loka Odslej v galeriji loškega muzeja tudi dramske predstave

ci čim bolj tesen, neposreden.

Drugo, kar govorl v prid takšni izbiri prostora, je delstvo, da moderna drama — če hoče doseči svoj namen — ne sme biti predvajana v dvorani, ki ni primerno likovno opremljena. Galerija pa izpoljuje hkrati oba pogoa. Težko bi se še naslo primernejše mesto.

Študijska skupina Oder — galerija bo seveda delovala v sodelovanju z Loškim muzejem. Njene predstave bomo zato lahko videli bodisi kot samostojne prireditve bodisi povezane z otvoritvijo razstav. Prvič se skupina namenava predstaviti občinstvu 2. aprila letos z večerom umetniške besede. Na sporednu imajo spominski program v čast Martinu Luthru Kingu, borcu za črnske pravice, ki je bil ubit lani aprila. Večeru so dali naslov Crni Gandhi Amerike.

»V naslednjih mesecih bomo naštudirali več modernih dram, med njimi dela Brechta, Dhorsta, Geneta, Jarryja, Sartra, Ionescoja in drugih,« je povedal Jože Logar. Tistini, ki bi utegnil podvomiti v kvaliteto naših studijskih predstav, naj emenam samo, da smo si že zagotovili sodelovanje znanih ljubljanskih gledaliških strokovnjakov in režiserjev. Ti bodo pomagali usposabljati igralce.«

Ob koncu velja zapisati, da so vrata galerije odprta vsem, ki bi radi sodelovali in ki čutijo veselje do odrskih desk. Ustanovitelji želijo, da bi število članov nove dramske skupine čim hitreje narasti, kajti le tako bo lahko uspešno delata.

I. Guzelj

APRIL — mesec Pavlihe

10 x po 50.000,- S din

100 x po 1000,- S din

Ob 99-letnici PAVLIHE!

Podrobnosti o razpisu

berite v PAVLIHI!

Bojan Čebulj

Cebulj: »Na Jesenicah imamo hvaležno, a zahtevno gledališko občinstvo.« — Sto vlog in tisoč nastopov Bojana Čebulja. — »Zadovoljen sem toliko, kolikor so drugi zadovoljni z mojo vlogo.«

Mati je predlagala: »Študent naj bolj, oče pa je odločno kot oficir dodal, »Gradbenik mora postati, da ne bo zidal gradove v oblačkih, temveč hiše na zemlji.« Fant je drsal šolske klopi na Jesenicah, v Ljubljani, Mariboru in Beljaku. Prvo razočaranje je pred vojno v ljubljanski klasični gimnaziji, kjer niso cenili učencev po šolskem uspehu, ampak po poreklu družine, po političnem prepričanju in verskem nazoru. Zapustil je belo Ljubljano in se preselil v Maribor.

Od tistih dni je minilo 30 let. Kako dinamična doba, surova in vzvišena, dolga kot večnost, kratka kot sen. Epoha velike vojne, velikih del človeške ustvarjalnosti, gigantskih korakov na področju razvoja misli in tehničkih dosežkov.

MLADOSTNE SANJE

Bojan Čebulj, v. d. direktor gledališča »Tone Cufar« in jeseniški režiser, mi je pripovedoval, da je vzljubil gledališče še preden se je v šoli začel učiti abecedo. Oče je bil gledališki delavec. Včasih je vzel malega cicibana s seboj, da je izza kulis kukal na oder. Tam pa je bilo vse tako romantično, nenavadno,

razburljivo. Posebno za male radovedne otroške oči.

Potem so prišli zasedovalci. Bilo je to v času, ko je Bojan v Mariboru obiskoval prvi razred gimnazije. Pikiča, Tonček in Cyrano de Bergerac so ga zasedovali po mariborskih ulicah, ga spremijali doma pri učenju, v šoli, v sanjah, vsepovsod. Mladinska igra »Pikiča in Tonček«, ter kasnejše gledališko delo »Cyrano de Bergerac« z Milanom Skrbinškom v glavni vlogi sta ga tako prevezeli in navdušili, da se je v njem razplamentela želja po igralskem poklicu.

GRADBENIK ALI GLEDALISČNIK

»Kakšno življensko pot so ti začrtali starši?«

»Želja staršev je bila, da bi postal gradbenik. Med vojno sem obiskoval srednjo gradbeno šolo v Beljaku. Čeprav sem bil zelo mlad, sem že zgodaj 1944. leta začel aktivno sodelovati z osvobodilno fronto. Solarji smo po Beljaku trosili letake s protifašistično vsebino, kar je nemalo razburjalo nacistične duhove. Bil sem član SKOJ in predsednik mladinske organizacije v ilegali na Jesenicah.«

Po vojni bi se moral vpisati na gradbeno fakultete,

to. Naključje je hotelo, da sem prav tisti dan, ko bi se moral vpisati na gradbeno fakulteto, prebral v časopisu prvi razpis za študente igralske akademije. Kot vizio sem pred seboj zagledal Pikiča in Tončka v spremstvu Cyrano de Bergeraca in odločitev je bila hitra ter nemajna. Brez vednosti staršev sem opravil sprejemni izpit za študenta igralske akademije.«

FRANKOV »VZROK«

»In tvoj prvi nastop na odrskih deskah?«

»Prvič sem se na odrskih deskah pojavil pred dvajsetimi leti na jeseniškem odrusu v socialni drami »Vzrok«, Bruno Franka. To je predvojna zgodba, dogaja pa se v Nemčiji. Učenec, kasneje zrel mož, ubije svojega nekdanjega učitelja. Drama se razpleta pred sodiščem. Motiv za zločin je v nepravilni vzgoji učencev, ki jo je prav pokojni učitelj nekoč posredoval učencem. Bil je torej

serja Marjana Beline in njegove (Bojanove) igralske sposobnosti. Komedija »Tripče de Utolče« zahteva živahnio kreacijo, ki ponekod prehaja v prave artistične točke. Zaupal mi je, da je ob vsakem nastopu te igre skujšal za kilogram. Že po tem se vidi napor v tej vlogi.«

S komediojo »Tripče de Utolče«, so jeseniški igralci nastopili na drugem svetovnem festivalu amaterskih gledališč. Poleg Jugoslavije, ki so jo zastopali Jesenicané, je sodelovalo še 15 držav, med njimi tudi ZDA. Tamkajšnji časopisi so visoko ocenili uprizoritev jeseniških amaterjev. Kot priznanje je sledilo vabilo za nastop v Pesaro v Italiji in za nastop v Belgiji.

»Zelo rad se igral tudi druge vloge kot npr. Bonaparturo v »Veroniki Desenški«, senatorja v »Globoke so korenine«, Jermana v »Hlapcih« in pastorja v »Deževju« in kdo bi se še spomnil vseh vlog.«

odgovoril, da prek leta nastopa 15 do 20 stalnih in preizkušenih igralcev ter 30 do 40 mlajših in občasnih.

»Kako ceniš svojo umetniško dejavnost? Ali je boljši Čebulj kot režiser ali Čebulj kot igralec?«

»Brez dvoma Čebulj kot režiser,« je kot bi ustrelil iz topa odgovoril tovarš Čebulj.

Povedal je še, da je napisal dve igri, in sicer po motivih bratov Grimm, mlađinsko igro Janko in Metka ter partizansko dramo »Vihar pred zoro«, ki so jo uprizorili ob 20-letnici vstaje 1961. leta. O jeseniški publike Čebulj meni, da je zelo hvaležna, zahtevna s tenkim posluhom za gledališko umetnost.

SODOBNA ALI KLASICNA DELA

»Najbolj uspevajo gledališka dela, ki obravnavajo časovno odmaknjene drame ali komedije z romantičnim nadvhodom.«

»Sodobna dela imajo manjši odziv pri publiki, ker gledalci mislijo, da imajo sami dovolj podobnih težav.«

NACRTI ZA LETOSNJO SEZONO

»Uprizorili smo mlađinsko igro »Heidi«, ki jo je režiral Stanka Geršak. Srečko Tič je režiral »Boeing—Boeing«, jaz pa »Dobri človek iz Šećuana«, od znanega dramatika Brechta. Jože Tomičič bo režiral ljudsko igro »Lepa Vida«, ki jo je sam napisal po narodnih motivih. Uprizorili bomo tudi komedijo Mire Miheličeve »Dan žena«.

V počastitev 100-letnice Železarne bomo za občinski praznik 1. avgusta uprizorili »PLAVZ« pisatelja in domaćina Franca Klinarja.«

Za plodovito delo na področju amaterskega gledališča je režiser Bojan Čebulj prejel 1967. leta Linhartovo plaketo.

Sediva v sobi gledališča »Tone Cufar«. Za njegovim hrbitom zrem v steno polno različnih priznanj jeseniškim gledališčnikom. Med njimi je je tudi medalja zasluge za narod s srebrno zvezdo, priznanje, s katerim je predsednik republike odlikoval jeseniško gledališče.

S teh priznanj žari neutrudno delo jeseniškega Železarja, ki najde čas za umetniško ustvarjanje v tem Taliinem hramu, ali pa v tem hramu iše razvedriло in na vdiha za kulturno življenje.

J. V.

U žarišču

žrtev lastne, toda napačne, pedagoške vzgoje mlade generacije. V tej drami sem kreiral vlogo zagovornika na sodišču.

STO VLOG, TISOČ NASTOPOV

»Sam s seboj nisem nikdar zadovoljen. Pravzaprav toliko, kolikor so drugi zadovoljni z mojo režijo ali pa igralsko kreacijo.«

Vedno mislim, da bi ob boljših pogojih in večji zavetosti lahko še bolje upodobil lik. Tudi kot režiserja me večno spremjam notranji negir, vest, ki me preganja, da vedno znova iščem pota za še boljšo upodobitev posameznih likov in igre kot celote.

Do zdaj sem približno v stotih vlogah imel okrog tisoč nastopov. Z jeseniškim ansamblom sem nastopal v vseh večjih krajinah Gorenjske, v Mariboru, Postojni, Idriji, Tolminu, Bovcu, Novem mestu, Beogradu itn. Uprizorili smo veliko gledaliških del v raznih krajinah so sedanje Koroške?«

TRIPČE DE UTOLČE

»V stotih likih, ki si jih igral, kateri ti je najljubši. Katera je tvoja, če se tako izrazim, nepozabna ali pa živilska vloga (do sedaj)?«

»Držicev »Tripče de Utolče«, spada med moje nepozabne kreacije, pa tudi za celotni igralski ansambel jeseniškega gledališča. Komedija »Tripče de Utolče« smo igrali v nekaj letih petdesetkrat. Vsepovsod smo želi velik uspeh, povsod smo nasmejali gledalce.«

Bojan je še povedal, da se je v tej komediji odlično ujemal režiserski koncept reži-

ANEKDOTA

»Od tisoč nastopov na odrusu se ti je gotovo kdaj kaj neljubega pripetilo. Povej nam kakšno anekdoto iz tvoje igralske kariere.«

»Kot režiser sem amaterje — igralce — postavljal pred dejstvo, da je gledališče zelo resna zadeva in odgovornost, ki ne dovoljuje zaradi neizdelanosti igre, lahkomiselnosti igralca, spodrljaje. Kljub temu se to dogaja. Včasih za publiko neopazno, včasih pa preveč javno. Ko smo v Gorjahu igrali »Tripče de Utolče«, me v nekem prizoru »žena vrže iz hiše«; pri tem me je tako močno sumila, da sem čez oder priletel med gledalce v dvorani.«

LOV NA ČAROVNICE

»Katere igre, ki si jih režiral, so ti najbolj pri srcu?«

»Med slednje lahko uvrstim »Lov na čarovnice«, Marija Stuart, in »Dom Bernarda Albe«, delo, za katero je dobitilo jeseniško gledališče zlatou medaljo na festivalu jugoslovanskih amaterskih gledališč na Hvaru.«

Na vprašanje, s koliko igralci razpolaga jeseniško gledališče, je tovarš Čebulj

GORENJSKI MUZEJ V KRAJNU — V Mestni hiši je odprtata stalna arheološka, kulturno-zgodovinska, etnografska in umetnostno-zgodovinska zbirka, v Galeriji v Mestni hiši pa razstava Prvi tekstilni industrijski obrati na Slovenskem, ki jo je posredoval Tehniški muzej Slovenije.

V Baročni stavbi v Tavčarjevi ul. 43 je v I. nadstropju na ogled stalna muzejska zbirka: Slovenska žena v revoluciji, razstava slikarskih del Dore Plestenjak-Slane in v II. nadstropju razstava 40 listov ameriške grafike.

V Prešernovi hiši je odprt Prešernov spominski muzej, v Galeriji pa slikarska razstava Viljema Jakopina.

Galerijske muzejske zbirke so odprte vsak dan od 10. do 12. in od 17.—19. ure.

SPLOŠNA
VODNA SKUPNOST
GORENJSKE
KRANJ

Komisija za kadre

razpisuje

prosti delovni mest

1. šoferja**2. strojnika**TEŽKE GRADBENE
MEHANIZACIJE

Pogoji:

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

Pod 1. Kandidat mora imeti kvalifikacijo šoferja C kategorije in 5 let delovnih izkušenj.

Prednost imajo šoferji mehaniki ali strojni ključavničarji. Poskusno delo traja 3 meseca.

Pod 2. Kandidat mora imeti kvalifikacijo strojnika za bager in buldožer in 5 let delovnih izkušenj. Poskusno delo traja 3 meseca.

Nastop službe je možen takoj, osebni dohodki po pravilniku o delitvi OD. Stanovanje ni na razpolago.

Pismene ponudbe s potrdili o strokovnosti s kratkim opisom dosedanje zaposlitve dostavite na naslov »Splošna vodna skupnost Gorenjske«, komisiji za kadre, Kranj, c. Staneta Zagarja 30.

Razpis velja do vstetega 31. marca 1969.

PODGETJE
Kamnoseštvo
KRANJ

Ima na zalogi veliko izbiro

NAGROBNIH
SPOMENIKOV,

katere vam nudi po najnižjih cenah.
Spomenike si lahko ogledate v skladnišču podjetja

KRANJ, Koroška c. 47

Se priporočamo!

Mladinska organizacija Stražišče obvešča mladino, da prireja vsako nedeljo od 17. — 21. ure PLES v dvorani doma Partizan Stražišče. Igra ansambel ILIONI.

Prav tako obvešča, da je v stanovanjski skupnosti Stražišče vsako sredo in petek od 17. — 22. ure odprt MLADINSKI KLUB

VABLJENI!

Zadnje dni so v ZDA — in ne samo tam — napeto pričakovali, kako se bo predsednik Nixon odločil glede graditve sistema protiraketne obrambe »ABM«. Nixon je sporočil, da je zaradi varnosti ZDA potrebno začeti graditi sistem ABM »v dobro odmerjenih predsednikih. Dejal je, da bodo ta program vsako leto prilagojevali tehničnim pogojem »kakor tudi stopnji varnosti za ZDA«.

Predsednik Nixon se je tako vendarle odločil, da bo zgrabil tigra za rep, kadar je nekdo dejal. Tiger je v tem primeru nova oboroževalna tekma, spričo katere bodo videti izdatki za orožje v preteklosti smešno majhni. Res je, Nixon se je odločil samo za začetek »tenka« obrambe ABM, toda celo ta »tenka« obramba bo po oceni strokovnjakov veljala v nekaj letih vsaj osem milijard dolarjev. Ljudje se bodo živilo, da bo iz »tenkega« obrambnega sistema zrasel »debeli« sistem, ta pa bi utegnil na koncu veljati celo 400 milijard dolarjev, »več kot je naš sedanji državni dolg«, kakor je dejal senator Stuart Symington. Značilno je, da sodi ta senator med najbolj vnete zagovornike letalske moči ZDA.

Sedanja odločitev predsednika Nikona ne bo presekala žolčnih preprirov med strokovnjaki, politiki, vojaki in navadnimi ljudmi. Polemika se bo še bolj razvila. Tisti, ki zagovarjajo graditev sistema ABM — med njimi je predvsem obrambni minister Melvin Laird — trdijo, da je potreben iz diplomatskih in vojaških razlogov. V njem vidijo vzvod, s katerim bi več dosegli na pogajanjih s Sovjetsko zvezzo; ščit proti slučajno izstreljeni medecinski raketi ali omejenemu napadu z rakетami iz podmornice, predvsem pa ščit proti čedajmočnejši atomski sili Kitajske.

Nasproti programa »sentinel« — tako se imenuje »tenka« sistem ABM — pa trdijo, da bo njegova graditev onemogočila pogajanja o razročitvi s Sovjetsko zvezzo. Poleg tega — trdijo — ni sistema, ki bi stodostotno varoval pred raketami, in to priznavajo celo sami zagovorniki tega sistema. Kar je najhuje, izvajanje programa »sentinel« bo sprožilo novo, nezaslišano oboroževalno dirko, ki bo veljala toliko denarja, da ZDA ne bodo mogle uspešno reševati svojih notranjih socialnih problemov in drugih težav, predvsem rasnih. To pa bo povzročilo nove napetosti v državi.

Ameriško časopisje piše, da je zdaj minil »medeni teneden« med novim predsednikom Nixonom in kongresom. Njegova najnovješja odločitev ne bo pomirila duhov v Ameriki ne olajšala pogajanj s Sovjetsko zvezzo. Vse kaže, da je Nixon ostal zvest svoji predvollini obljubi, da se hoče pogajati s Sovjetsko zvezzo »s pozicijo moči«.

Položaj na sovjetsko-kitajski meji na Daljnem vzhodu se ni pomiril. Po krvavem spopadu v začetku marca, v katerem je padlo 31 sovjetskih graničarjev, so priliši še drugi spopadi, morda še bolj krvavi in srditi od prvega. Središče teh spopadov je rečni otok Damanski.

Kitajci ga imenujejo Čen Pao — na Usuriju. S sovjetske strani prihajajo poročila, da so Kitajci uporabili celo daljnoredno topništvo. Po sovjetskih mestih so se nadaljevale demonstracije, iz Peklinga pa prihajajo obtožbe na račun Moskve, češ da ZSSR nadaljuje kolonialistično politiko carjev, da bo kitajska armada znašla odgovoriti na slherni napad in podobno.

Moskvo je najnovješja zaostritev na kitajski meji in v odnosih s Pekingom očitno vznemirila. V Budimpešti

Usodna odločitev

je zasedal najvišji svet varšavskega pakta, na katerem so brez dvoma govorili tudi o kitajski »grožnji«. Verjetno je bilo to vprašanje celo najpomembnejše na dnevnem redu. Kaže, da skuša Moskva vključiti v ta spor tudi svoje zaveznike v vzhodni Evropi, to je vse članice varšavske zveze. Zanimiv je položaj Romunije, ki ima dobre odnose s Pekingom, in se bo verjetno močno upiral, da bi jo zaradi interesov Moskve potegnili v protikitajsko kampanjo.

Sovjetsko zvezo najbrž skrbi še nekaj drugega. Sedanja zaostritev verjetno pomeni tudi opozorilo Pekingu, naj se ZDA in ZSSR rajši ne pogovarjata o delitvi sveta brez navzočnosti Kitajske. Na svetu je še tretja supersila, ki je ne bo mogče tako zlahka potisniti v stran.

**Ljudje
in
dogodki****JELOVICA**

LESNA INDUSTRIJA SKOFJA
LOKA VABI ZARADI POVEČA-
NJA OBSEGA PROIZVODNJE
K SODELOVANJU:

- kvalificirane mizarje
- kvalificirane pleskarje
- polagalce tapet
- polagalce podov
- nekvalificirane delavce

za priučitev na razna delovna mesta v proizvodnji stavbnega pohištva.

Kandidati naj vloče pismene prošnje v splošni oddelek podjetja, zaželeno pa je, da se javijo na razgovor osebno.

**ŽITOPROMET
SENTE**

SKLADIŠČE
KRANJ
TAVČARJEVA 31
Tel.: 22-053
(blvši Exoterm)

Odpri smo veliko skladišče v Kranju. Na zalogi imamo vse vrste moke, testenine BAV-
VANKA SENTA, vse vrste El-
vinske moke, koruzo in ostale žitarice. Prevoz izvršujemo z
lastnimi prevozni sredstvi.
CENE SO UGODNE

Kmetovalci!**demonstracijo**

Vsi, ki imate prikolice ali jih mislite v kratkem kupiti, si oglejte to novost.

KZ - Sloga Kranj

V torek, 25. 3. 1969,
ob 10. uri bomo
imeli v upravi
zadruge Kranj,
Gasilska ulica 5
(Stražišče)

s hidravličnimi
napravami
za zaviranje
traktorskih
prikolic.

**POSREDUJEMO
PRODAJO**

karamboliranega osebnega avtomobila
ZASTAVA 600 D, LETNIK 1962
z novo karoserijo koncem decembra 1968
vrata obrnjena, stroj industrijsko pre-
novljen s prevoženimi 7.000 km.
ZACETNA CENA 7.000,00 N DIN

Ogled vozila je možen vsak delovni dan od 7.—15. ure
pri avtokleparju Ribnikar Matevž, klepar, Kranj,
Ljubljanska cesta 5.

Pismene ponudbe sprejemata Zavarovalnica Sava, po-
slovna enota Kranj do srede dne 26. 3. 1969 do 12. ure
z 10 % kavcijo od izklicne cene.

ŠEF SLUŽBE RAZN. ZAVAR.
LACKO BRANKO

42.

Chesney Lisgard je povesil glavo. »Razumem,« je dejal trudno in bil v tem trenutku izčrpan ter postaran za mnogo let. Naenkrat je zapazila pod njegovimi očmi temne solzne mešičke in mnogo flinjih zarez okrog njegovih povešenih ustnic. Ne da bi došli premišljala, ga je vprašala: »Ali ste poznali Coleman?« Lisgard se je združil in prvi hip je pričakovala, da bo to obtežljivo dejstvo utajil, toda namesto tega je le raztreseno prikimal. »Enkrat sem se srečal z njim in to začuda — hm — v Meglenem krogu. Najbrž je tu in tam zahajal tja. Naj bo že kakor kolikoli, ta stvar je zamaže z oči neprjetna.«

Nato jo je odpustil in edšla je spet na svoje delovno mesto. Lisarda je, kot se je zdelelo, moral res pošteno skrbeti. Tistega dopoldneva ga je še enkrat videla, toda globoka potrost še ni izginila z njegovega obraza.

Ob eni je imela opoldanski premor. Peter Rae jo je prisel iškat in jo peljal v restavracijo Streeter, kjer je bila zanj rezervirana miza. Ko sta se blia v tihem koticu udobno namestila, ji je vesel-

lo pomežknili. »No, Madame, kako se počutiš kot glavna figura v melodrami?«

Zasmajala se je: »Prav nič ne čutiš, da bi bila kaj posebnega.«

Peter se je režal in si očvidno oddahnil. »To je res! Hvala bogu ste v svoji vlogi popolnoma propadli, v tem je imel Flagg prav. Ne, nič več ne bova govorila o tem. Kako pa se je obnašal Lisgard?«

»Zelo je bil prijazen,« je odvrnila, »toda zdi se mi, da se ne počuti posebno dobro v svoji koži. Postala je resna. »Pripovedujte mi o tem Colemanu!« Opazila je, da se je tudi on pri njenih besedah zresnil. »Prosim, ne izmikajte se! Rada bi zvedela o njem kaj več, kajti brala sem o njem poročilo v časopisu in Mr. Lisgard mi ni vedel nič povedati o njem, ampak me je še sam spraševal.«

Resno ji je odvrnil: »Ne morem vam mnogo povedati, Jane.«

»Ali je bila to Tolja Sov?«

Prikimal je. »Slutim, da je tako, toda nihče ne ve nič določenega, ali pa vzej nihče nicesar ne izda.« V kratkih obrisih ji je opisal, kaj se je zgodilo. »To je vse, kar vam

lahko povem, toda molčite, za javnost to nič!«

Nekaj trenutkov je molčala in ga gledala s skrbjo v očeh. »Zelo je nevarno, kajne, Peter?« V tonu njenega vprašanja je bilo nekaj, kar ga je razveselilo.

»Nevarno? Ze mogoče, toda po šestih letih vojne se človek ne ustraši zlepa česa. Le nikar ne skrbite, Jane!« Položil je svojo roko na njenino in jo rahlo stisnil. Pogledala ga je in se nasmehnila, njemu pa je ta dotik in ta nasmeh pognal kri po žilah. »Če bi le ... Nenadoma je umolknil, kajti njegov pogled se je sličajno srečal s pogledom moškega, ki je sedel pri oddaljeni mizi in ki mu je v tem trenutku s skrivenim nasmeškom okrog trdih, stisnjeneh ustnic, priznano pokimal. Peter je hladno odvrnil pozdrav, kar je dekel opazilo.

»Kdo pa je to, Peter?«

Zamisljeno jo je pogledal. »Več prijatelj iz Meglenega kroga, Dargi.«

21.

»Mr. Dargi?« Jane je bila nadve presenečena. »Ali ni čudino, da ga najdeva prav tu?«

»Čaj mora tudi Dargi včasih jesti,« je odvrnil Peter.

Bekle je pogledalo na uro. »Zdaj vas bom pa zapustila, ker sem že itak zamudila skoro deset minut. Ne — ni me treba spremeti. Kar mirno popijte svoje pivo — sicer imate pa tu še Dargija, da vam ne bo dolgas.«

Kljub njegovemu ugovarjanju ni odnehalo, Peter ji je sledil s pogledom, ko je zapustila lokal, nato pa je vzel čašo in šel k mizi, kjer je sedel lastnik Meglenega kroga.

»Dober dan, Mr. Dargi! Dargi ga je veselo pogledal. »Dober dan, Mr. Rae, priselite in mi delajte družbo!« Peter je sprejel povabilo in z zanimanjem ogledoval tega nedostopnega moža. Pri dnevu je bil skoro še bolj skrivosten kot pri večerni razsveitljavi. Njegove precej dolge lase so prepletali slične prameni in široka ramena so izdajala neslutene sile.

»Kako, ste svoj revmatični napad že preboleli, Mr. Dargi?«

Možak se je nasmehnil. »Da, zaenkrat že. Udaril rahlo po stegnu. To je odvisno od vremenske spremembe. Danes je suho.«

»Toda včeraj ponoči je bilo precej vlažno,« je pomenljivo dejal Peter. Dargi je

prikimal. »Res je. Zato se pa tudi ostal doma. Ali ste že kdaj poskusili, Mr. Rae?«

»Zelo redkokdaj,« je postal Peter in se namerni. »Moje hišno vzdružje zadela ni posebno pripravno moje zdravje kot se je izalo, Dargi.«

Opozil je, da ga je Da ostro pogledal. »Kako to?«

Peter je izpraznil čašo. »Vsem, nekomu sem se naj moral zameriti,« je odvrnil, potem pa pripomil: »Včeraj zvečer sem tukaj nekako okrog desetih parku Battersea.«

Dargi se je nasmehnil. »Včeraj tako nekako okrog desetih sem ležal v svoji steli,« je odvrnil ljubeznijo.

»Morda imate pa dvaka,« je dejal Peter. Dargi je mirno prizgal cigaro. »Parkov nimam posebit,« je dejal nato. »Vzmete si mene za vzgled!« Nekaj jive ga je pogledal in se nasmehnil. »Povejte mi, kdo je bila vaša šarmantna spremiljevalka? Tako se mi je zdela.«

»Miss Selby,« je kratko odvrnil Peter.

Večja posojila za Afriko

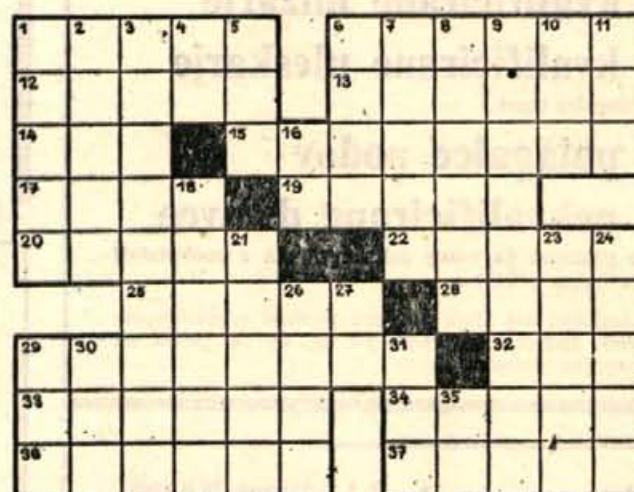
Predsednik mednarodne banke za obnovo in razvoj Robert Mc Namara je nedavno tega povedal, da bo banka potrojila vrednost posojil afriškim državam v naslednjih letih. Posojila so predvsem namenjena industriji in poljedeljstvu.

Odprava na severni tečaj

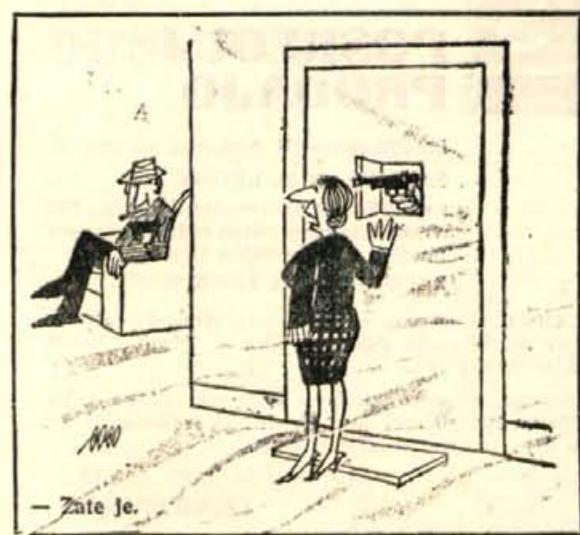
Dvesto petdeset kilometrov do cilja ni tako dolga pot, vendar pa, če je treba hoditi pri tridesetih stopinjah mraza je to vse kaj drugega. V takšnih razmerah se prebija čez Arktiko britanska polarna odprava s pasjo vprego. Potovanje traja že leto dni. Ekspedicija je pred tremi tedni zapustila prezimovališče na gibljivi ledeni plošči. Odprava namerava priti na cilj — na severni tečaj — konec marca.

Član ekspedicije Allan Gill je padel že pred časom v ledeno razpoko in si poškodoval hrbenico. Vendar pa vse doslej ni bilo možnosti, da bi ga odpeljali v bolnišnico, zato nadaljuje pot na saneh. Ko bodo našli na ledu primeren prostor za pristanek letala, bodo o tem obvestili oporišče na Aljaski, naj letalo pride po poškodovanega tovarisa.

VODORAVNO: 1. del Reke na hribu, 6. glavno mesto države na Bližnjem vzhodu, 12. vrsta jabolka, 13. reka v Kolumbiji, ki se izliva v Karibsko morje, 14. vzvljena ilirska pesem, 15. drobno orodje prazgovodinskega človeka, 17. majhen otok v Kanalskih otokih (Francija), 19. obvodna ptica, 20. vrsta hrošča, 22. mestece v Bosni, kjer je bilo zasedanje AVNOJ, 25. duša (lat.), 28. sestavni del verige, 29. bič, pijača (brezalkoholna), 32. pleskovne mere, 33. ostanek sadja, če mu odstranimo kožo, 34. pripadnik germanskega naroda, 36. sestavni deli leta, 37. razred, priznan strokovnjak, izvrsten športnik.

NAVPIČNO: 1. priznan slov. pianist (Anton), 2. stražnik, 3. naziv telovadne vrste iz Budimpešte, ki se je pomerila z našimi telovadci v dvorani na Taboru, 4. skrajšan veznik, 5. krajevni prislov, 6. sedanji iraški predsednik (EI), 7. rimske preddverje, 8. delavec, ki sadl vinsko trto, 9. verski poglavar lamalzma, 10. ime klarinetista Sossa, 11. kratica za »dotiran«, 16. 10. in 17. črka abecede, 18. vrsta zofe, 21. prašičji organ na glavi, 23. prvi planetold, katerega je leta 1801 odkril Piazzi v Palermu, 24. najslabši šolski red, 26. ime miške v Disneyevem svetu živali, 27. krm. znak za aktinij, 29. mestece na otoku Japen v Novi Gvineji, 36. vzklik pri španskih bikoborbah, 31. rimski cesar, ki je dal zgraditi Ostio, 35. španski spolnik.

— Zate je.

Miha Klinar: Mesta, cesti

Domov

III. DEL

Zadnjikrat (in tega se stari Uršič napisal, da, natančno pred dvajsetimi leti) hotelirja hotela »Bei deutschem Wirth« hotel še stal, pisalo na pročelju, prosil, da mu ga je pisal Stefankin mož, takrat pa kine roko s tako izbranimi in zaljubljenimi občudovanja vredno vlijednostjo in spoteh besedah človek niti najmanj ne more in da ima Stefanko takoj rad, kakor boljše zajn ni na svetu.

— Resen fant s poklicem, s kakršnim posebnostil! Boljšega zeta boš težko dobil. Tako je takrat rekel hotelir. »Pri hotel imenovali domačini in zaradi tega nemškutarstvo, on pa se je branil: posebne hodijo na »somerfriš«, saj navadni ljudje tovišče takrat še niso poznali in so jo, kar časnikarji. V politiko se ni vikal, čeprav je eno pa ga sedaj skrbi, kako bo, čeprav je italijanski vojaki. Upal je, da mu bo po ravnalna premagana Italija, zdaj pa, kljub v tem, zglede, da bo med tistimi, ki bodo vsi pravijo, da je cesarstvo v razsulu.«

— Čudni časi. Težki časi. Nič prida se Hotel imate. Pozidali so vam.«

— Pozidali, pozidali ... Toda prazna hiša!

— In ga boste imenovali po starem?

— Ne, ne! Mislim, da bom imel spremembo.

Naposled sem Slovenec in živim med Slovenci. In zdaj, kakor obetajo, bomo Nemcem in

Tak pogovor se plete med moškimi.

— Ti si se tudi dvignil, Uršič. Med tistimi

— Ne jaz! Stefanka. Stefankina je, nis

gleda Stefi.

— Najbrž ne, odgovarja namesto Stefie.

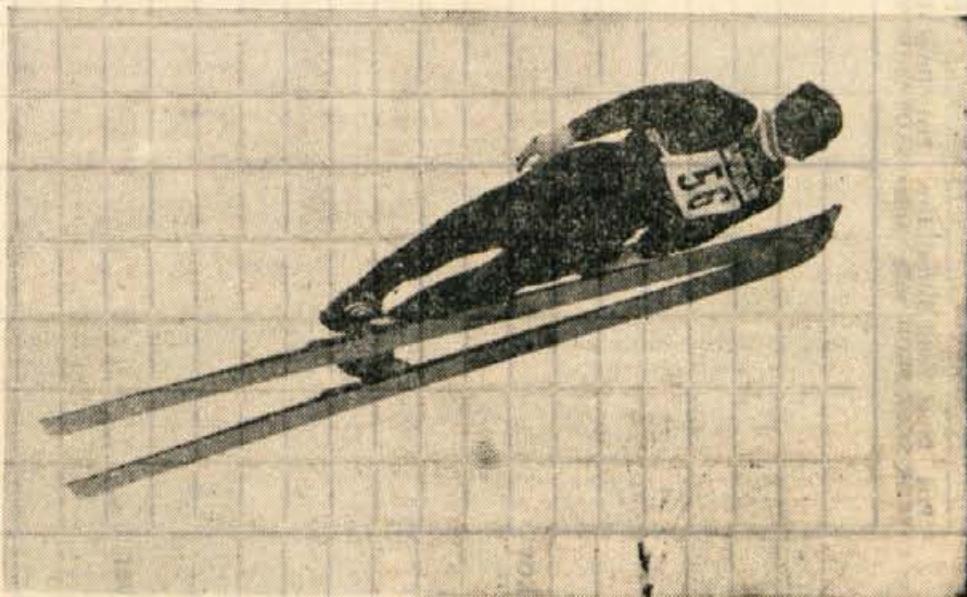
— A mož? Pa ne, da bi ...

PLANICA 1969

Čudovita dolina Planice je pričela včeraj svoje veliko slavje — otvoritev nove velikanke 150-metrske skakalnice. Hkrati je poteklo 35 let, odkar je velika Bloudkova skakalnica odprla novo ero v smučarskih skokih in dala prve osnove za smučarske polete. Na njej je človek prvič poletel na smučeh prek 100 metrov in dokazal, da so mogoči v športu nesluteni dosežki, če se združita človekova iznajdljivost z njegovim pogumom in telesno pripravljenostjo. Ob največjem prazniku Planice je naša Planica opravičeno ponosna na to, da je ravno ona bila zibelka nove smučarske panege — poletov, ki zahtevajo od slehernega tekmovalca najvišje tehnično znanje, smelost in borbenost. Prav tako pa je počaščena, ker sprejema v teh dneh najboljše skakalce iz 12 držav, ki so se odzvali njenemu vabilu.

Zato prisrčno pozdravljamo vse naše goste iz Avstrije, Italije, Norveške, Demokratične republike Nemčije, Zvezne republike Nemčije, Poljske, Švice, ZDA, Sovjetske zveze in Čehoslovaške, ki so prihilici od blizu in daleč, da se poklonijo novi velikanki. Enako prisrčno pozdravljamo tudi vse naše tekmovalce, izmed katerih so nekateri že vpisali svoje ime med junake Planice, ostali mlajši pa bodo letos prestali svoj ognjeni krst. Naš pozdrav naj velja tudi vsem našim požrtvovalnim smučarskim delavcem, predvsem v organizacijskem komiteju Planica, ki so vsi od prvega do zadnjega dolge mesece vlagali vse svoje sile za čimvečji uspeh prireditve. In končno pozdrav vam, dragi gledalci in ljubitelji smučarskega športa, ki vsako leto prihodite v našo planiško dolino. Ko izrekamo vsem našim dragim gostom prisrčno dobrodošlico, jim hkrati želimo čimprijetnejše bivanje med nami, vsem tekmovalcem pa čim lepših športnih uspehov, in upamo, da bodo s svojim pogumom utrdili sloves Planice kot zibelke smučskih poletov.

J. Javornik

Björn Wirkola (Norveška). V petek 156 m

Planica včeraj, danes in jutri...

Zgodovina razvoja smučarskih skokov pri nas je najtejše povezana z razvojem Planice. S Planico se je Jugoslavija vključila v mednarodno smučarsko dogajanje, v katerem je prav s poleti uveljavila svoje ime v svetu. Planica je postala zibelka nove smučarske discipline. Po Planici so se zgledovali tudi drugi, najprej Obersdorf, nato Kulm in pozneje še Vikersund na Norveškem. Letos poteka že 35 let, odkar so v dolini pod Poncami prvič poleteli na Bloudkovi mojstrovini. Zgodovinski razvoj Planice je torej že precej dolg, v splošnem pa zelo zanimiv in trd, zlasti, ker Planice oziroma njene skakalnice dolgo niso priznali v svetu, predvsem pa mednarodna smučarska organizacija, ki se spočetka ni mogla sprizagniti s tako dolgimi skoki, kot so jih dosegali svetovno znani skakalec v Planici.

Mednarodni pojmom v športu pa je postala Planica po letu 1934, torej pred 35. leti je zrasla po zamisli ing. Stanka Bloudka prva velikanka na svetu, ki je ponesla slavo Planice v široki svet. Na mamutski skakalnici so na to leto za letom postavljali nove svetovne rekorde.

25. marca leta 1934 so natripani vlaki drug za drugim prihajali na rateško železniško postajo z razpoloženimi gledalci, ki so hoteli videti veliko skakalnico in skoke na lastne oči. Ob vnožju skakalnice so bili zbrani tekmovalci, da zapišejo svoja imena v knjigo prvih planiških mojstrov. Bilo jih je samo 14, in sicer: 9 Norvežanov, 3 Avstrijci in 2 Jugoslovani. Drug za drugim so se spuščali po naletu, plavalci po zraku in zmagovalno pristajali na tleh. Ko je mladi Bohinjec Albin Novšak s 66 metri postavil nov jugoslovenski rekord, je več tisočglava množica z dolgotrajnim ploskanjem pozdravila njegov uspeh. Ko pa je Birger Ruud pristal pri 92 metrih in s tem dosegel najdaljši skok na svetu, se navdušenja ne da popisati. Edinstvena skakalnica je izpolnila pričakovanja.

Ing. Stanko Bloudek, ki je konstruiral skakalnico, je pripovedoval, da je prva varianta nove skakalnice bila zgrajena brez izkušenj, po papirnih normah in računih. Spominjal se je, kako pri prvih poskusnih skokih kar ni šlo in ni šlo. Na otvoritve so povabili najbolj renomirane norveške skakalce, študirali poskusne skoke, podaljševali in krajsali odskočni most in s snegom izboljševali in izpopolnjevati profil skakalnice. Na prvem planiškem dnevu je bila postavljena daljina 92 metrov, takrat najdaljši skok vseh časov. Tako se je ing. Bloudek hipoma zavedel: ves profil je vendar empirično zgrajen iz snega, ki ga čez nekaj dni ne bo več. Tako je odšel na skakalnico oborožen s potrebnimi instrumenti, jo premeril, preračunal in zrisal od vrha do tal, da jo do prihodnjega leta zgradi prav tako iz trdnega materiala.

Prav take pa ni zgradil nikoli več — gradil je večjo. Morda je nikoli ne bi, da mu ni v prijateljskem pogovoru po prvi planiški prireditvi eden uglednih inozemskih skakalcev dejal:

»Kaj vendar mislite — to pač ne gre, da Jugoslavija gradi tako veliko skakalnico.«

Marca 1935. leta je bila velika skakalnica pred novimi dogodki, kajti zanimanje za to edinstveno napravo na svetu je bilo po velikih uspehih preteklega leta ogromno in športna javnost je pričakovala še daljše skoke.

V olimpijskem letu 1936. je Planica naletela na največje težave. Mednarodna smučarska organizacija je namreč prepovedala skoke na skakalnicah, ki so nesle več kot 80 metrov. Kljub temu pa so priprave za planiško prireditve pred 33. leti šle svojo pot. S primerno leseno konstrukcijo so dopolnili teren v tak profil, ki bi omogočal skoke okoli 100 metrov. Vsa nasprotnovanja niso mogla odvrniti mladih in drznih skakalcev, da se ne bi udeležili tretje velike planiške prireditve. Prišli so poleg domačih še Čehi, Svecarji, Avstriji in Norvežani. Težko pričakovanje, da bo dosežena 100-metrska znamka se je izpolnilo. Dosežen pa je bil tudi nov jugoslovenski rekord. Že prvi dan je namreč Albin Novšak iznenavljal državni rekord s skokom 72 metrov. Naslednji dan pa je Novšak jugoslovenski rekord pomaknil na 81 metrov. Norvežan Hagen pa je skočil 98 metrov. Norvežani so imeli namreč prepoved skakanja od svoje smučarske zveze v konkurenči, med tekmovalnjem pa je prišlo iz Oslo dovoljenje z motivacijo, da naj Norvežani določijo, iz katerega naleta bodo vsi skakaleci tekmovali, tako da ne

(Nadaljevanje na 13. strani)

Razvoj svetovnega rekorda v smučarskih poletih (od leta 1936 naprej)

101 m Bradl, Avstrija	Planica 1936
107 m Bradl, Avstrija	Planica 1938
108 m Gehring, Nemčija	Planica 1941
109 m, Mair, Nemčija	Planica 1941
111 m Lahr, Nemčija	Planica 1941
112 m Kraus, Nemčija	Planica 1941
118 m Gehring, Nemčija	Planica 1941
120 m Tschaner, Švica	Planica 1948
124 m Gantschnigg, Avstrija	Oberstdorf 1950
127 m Weiler, ZRN	Oberstdorf 1950
135 m Netzel, Švedska	Oberstdorf 1950
139 m Lüro, Finska	Oberstdorf 1951
141 m ing. Šlibar, Jugoslavija	Oberstdorf 1961
141 m Sjoberg, Švedska	Oberstdorf 1964
142 m Motejlek, CSSR	Oberstdorf 1964
144 m Zandanel, Italija	Oberstdorf 1964
145 m Lesser P., NDR	Kulm 1965
146 m Wirkola, Norveška	Drammen 1966
147 m Grini, Norveška	Oberstdorf 1967
148 m Sjoberg, Švedska	Oberstdorf 1967
150 m Grini, Norveška	Oberstdorf 1967
154 m Bachler, Avstrija	Oberstdorf 1967

Planica včeraj, danes in jutri...

Nadaljevanje z 11. strani bi preskočili 80 metrov. Tekmovalno vodstvo pa tega ni dopustilo in Norvežani so s smučmi na ramenih zapustili skakalnico in razburjena množica gledalcev v izteku jih je okepala. Tako se Norvežani niso udeležili nadaljnega tekmovanja in Avstrijec Sepp Bradl je bil tisti, ki je kot prvi skakalec na svetu preskočil 100-metrsko znamko in pristal pri 101 metru z novim svetovnim rekordom. Med Jugoslovani pa se je tretji dan tekmovanja spet izkazal Novšak z novim državnim rekordom 89,5 metra.

Se in še bi lahko naštavili razne spomine iz zgodovine Planice v dolgi dobi 35 let. Po vojni so zrasle še tri nove skakalnice po svetu. Planica je s svojim rekordom s 130 metri, ki ga je dosegel 1966. leta Jiri Raška, močno zaostala za ostalimi tremi velikankami na svetu. Zastrela in utrujena velikanka je zaradi daljših skokov — poletov na ostalih velikankah po svetu izgubila na svoji atraktivnosti.

Z velikim trudom članov organizacijskega komiteja Planica, ki so začeli z zbiranjem sredstev pod imenom »1 dinar za Planico«, z loterijo in z organizacijo zabavnih prireditvev, se je pričela v Planici tako težko pričakovana gradnja nove skakalnice — velikanke. Po ideji pokojnega ing. Stanka Bloudka sta brata Lado in Janez Gorišek pripravila načrte in 6. avgusta 1967 so prvi buldožerji zabrneli. Delo je bilo končano v novembру 1968, ko je posebna komisija FIS v kateri so bili pokojni ing. Heini Klopfer, Hans Fuchs, Franz Rappenglück, Putzi Pepeunig in Lojze Gorjanec, pregledala skakalnico in jo odobrila. Ta zgodovinski protokol je bil podpisana na Bledu 16. novembra 1968.

S pomočjo delavcev in kolektiva Gozdnega gospodarstva Bled ter z izredno prizadovnostjo njihovega direktorja Pavla Tolarja so že v jeseni 1967. leta in spomladji leta 1968 pričeli z zamenjavami gozdnih parcel in s posekom gozdnih površin. Vsa ostala dela so opravili delavci Vodne skupnosti Primorske iz Kopra. Podjetje za urejanje hudošnikov iz Ljubljane in gradbeno podjetje Gorenje iz Radovljice. Opravljeno je bilo veliko delo. Izkopali so preko 15.000 m³ gradbenega materiala, zravnali preko 7000 m² terena ter položili 1500 m² visče mreže in 1000 m² biotokreta za zaščito zemljišča skakalnice. Zgradili so tudi novo lesen konstrukcijo naleta, ki je dolga 30 metrov in visoka 12 metrov.

In kaj smo storili za mnogo gledalcev? Dostikrat smo že pisali o vseh mogočih izpopolnitvah a roko na srce, za gledalce je ostalo tudi da-

nes enako kot pred 35. leti. Tribune, galerije ob doskočišču, sanitarije, problem potkritih gostišč, ureditev cestnega prometa ter parkirnih prostorov, ki za naraščajočo motorizacijo predstavljajo ozko grlo velike prireditve, so ostali še vedno odprto vprašanje in bomo morali verjetno čakati leta in leta. Ali bomo še dolgo vozili skakalce iz vseh drugih bližnjih krajev v Planico, namesto da enkrat rešimo odločno problem povečanja nastanitvenih kapacitet.

35 let je minilo, odkar poznava Planico ves svet. Kaj vse

bi storili drugi narodi, če bi imeli tako edinstveni skakalni center? In mar v nas samih ni dovolj ponosa, da gojimo in razvijamo ta lepi del gorenjskega sveta. Zato naj te naše besede ob proslavljanju velikega praznika Planice ne naletijo na gluha ušesa pri merodajnih forumih, ne ustrasišemo se dela, ki nam ga nalagajo prireditve naše Planice in posvetimo vse naše moči temu, da bo prihodnja Planica 1972 pričakala svoj jubilej takoj kot si jo več kot sto tisoč gledalcev in ljubiteljev Planice želi.

J. Javornik

Reinhold Bachler — doseganji svetovni rekorder (1967. leta 154 m), včeraj 132 m

Marjan Prelovšek — dober na treningu (148 m) včeraj padel

Jože Šlibar — svetovni rekorder (1961. leta 141 m)

Koba Cakadze (SZ) — včeraj s 124 metri 17.

Jiri Raška: Nov svetovni rekord bo naš!

Od tujih tekmovalcev so prvi prispevali v Planico skakalci iz ČSSR. Tako pa prihodu so si ogledali novo velikanko pod Poncami. Jiri Raška jo je skupaj s svojimi sotekmovalci ogledal od vrha pa do izteka. Ker je najboljši Čeh tudi eden glavnih favoritor za zmagovalca in novega svetovnega rekorderja, smo z njim tik pred premiero na novi velikanki pripravili krajši razgovor.

• Kakšen vtis je napravila na vas nova velikanka, ko ste prispevali v Planico?

• Čeprav bodo poleti dolgi, se mi zdi vaša velikanka majhna. Najbolj sem vesel, da je praktično popolnoma naravna, brez kakšnih posebnih umetno postavljenih objektov.

• Koliko bo mogoče najdlje poleteti?

• Vsekakor do 160 metrov ob ugodnem vremenu. Iz ČSSR je prislo 13 tekmovalcev. Prišli smo z glavno že'jo, da se nekdo iz naše dežele vpiše na listo novega svetovnega prvaka, čeprav bodo z enakimi upi prši tudi ostali, predvsem Norvežani in Avstrije.

Jiri Raška je olimpijski zmagovalec iz Grenobla

na srednji skakalnici in srebrna kolajna na veliki skakalnici. Na svetovnem prvenstvu leta 1965. je na obeh skakalnicah zasedel četrto mesto. Je pa tudi eden glavnih favoritorov za zmagovalca na letošnji ovirtivni tekmi nove velikanke. Skupaj z Norvežanom Wirkolo, ki bo tudi nastopil v Planici, ima največje uspehe v letošnji in lanski sezoni na vseh največjih mednarodnih skakalnih prireditvah po svetu.

J. Javornik

Tekmovanje za memorial ing. Stanka Bloudka

Casopis TT iz Ljubljane prireja v spomin pokojnega ing. Stanka Bloudka tudi tekmovanje imenovano »Memorial ing. Stanka Bloudka«. V tem tekmovanju tekmujeta po dva najboljša predstavnika vsake države in je vrstni red po tekmovanju v Oberstdorfu leta 1967 in Kulmu 1968 takle:

1. Norveška	1746,3 točke
2. ČSSR	1717,6 točke
3. Avstrija	1682,1 točke
4. ZRN	1557,8 točke
5. Jugoslavija	1436,3 točke
6. Švica	1182,0 točke
7. DDR	1141,0 točke
8. SSSR	1059,7 točke
9. Švedska	1010,0 točke
10. Italija	622,5 točke

Predstavljamo vam konstruktorja ing. Vlada Goriška

Ing. Vlado Gorišek je bil rojen v Ljubljani 4. 1. 1925. Po dokončani gimnaziji je študiral gradbeno fakulteto in jo tudi dokončal 1. 1953. Sodeloval je kot aktivni borec v NOV od 1. 7. 1944 dalje. Služboval je pri projektivnem biroju v Radovljici, pri poslovni zvezi za gozdno gospodarstvo v Radovljici, bil direktor gradbenega podjetja Gorenc, sedaj pa je direktor Zavoda za vodno gospodarstvo SRS v Ljubljani.

Bil je telovadec in smučarski skakalec. Njegov najdaljši skok je 48 m.

Že od 1. 1955 se ukvarja s projektiranjem smučarskih skakalnic ter je med drugimi napravil tele načrte: za 70 m skakalnico na Bledu, za 70 m skakalnico v Žirih, za 70 m skakalnico v Kranju, za 65 m skakalnico v Celju, za 40 m skakalnico v Beogradu, za 30 m skakalnico na Vrhniku, projektiral je rekonstrukcijo 80 m in 65 m skakalnice v Planici ter v 1. 1965 do 1968 napravil projekt nove 150 m skakalnice in vodil gradnjo nove velikanke.

Björn Wirkola — novi svetovni rekorder

(nadaljevanje s 1. strani) metrsko znamko in pristal pri 151 metrih, vendar je bil njegov skok z dotikom. Jifi Raška je bil v tej seriji za 18 metrov krajši in je pristal pri 130 metrih. Odličen pa je bil Norvežan Wirkola, ki je zelo dobro ujal skok, poletel zelo visoko in pristal pri 156 metrih. V tretji seriji je bil sneg počasnejši in so zaradi tega skakalci kljub temu, da so se spuščali iz istega naleta kot v drugi seriji, dosegli krajše daljave. V zadnji seriji je bil sicer najdaljši Napalkov iz Sovjetske zvezde, ki je skočil 154 metrov, vendar se ni obdržal na smučeh. Nazdaljši stojec skok pa je zabeležil Jifi Raška — 146 metrov.

Naših skakalcev je nastopilo na današnji uvodni tekmikar 12. Med vsemi pa je bil tokrat daleč najboljši Peter Stefančič, ki je zabeležil najdaljši skok med našimi s 126 metri. Po prvem dnevu je na solidnem 11. mestu, od ostalih naših je dobro skakal še Dolhar z najdaljšim skokom 121 metrov, sorazmerno zelo dober pa je bil tudi Marjan Pečar, ki je poletel 117 metrov. Daljši od njega je bil sicer še Marjan Mesec, ki je pristal pri 118 metrih, vendar je v skupni oceni nekoliko zaostal za Pečarjem. Od Jugoslovanov sta bila daleč najslabša Giacomelli in Nahtigal, ki sta bila edina med vsemi, katerima ni uspel skočiti vsaj 100 metrov. Zelo slabo je skakal tudi Ludvik Zajc, ki je dosegel najdaljši skok s 103 metri, vendar s padcem. Glede na to, ker se šteje za končno uvrstitev en najboljši skok s petkovega tekmovanja, si je Zajc že zapravil vse upe, da bi ob končni razvrstitvi zasedel mesto med najboljšimi. Slab pa je bil tudi Peter Eržen, ki je imel le en stojec skok.

Peter Stefančič — včeraj najboljši med našimi, 11. s 126 metri.

V splošnem lahko trdimo, da Jugoslovani razen Petra Stefančiča prvi dan poletov niso zadovoljili in, če bodo tako nadaljevali tudi v soboto in nedeljo, ne moremo pričakovati novega jugoslovanskega rekorda, ki ga ima še vedno Jože Slibar s 141 metri.

Prvi dan planinskih poletov je v glavnem zadovoljil številne gledalce, med katerimi je bila povečna šolska mladina. Po pričakovanju so bili najboljši znani svetovno znani skakalci, ki so tudi že prvi dan v Planici navdušili ljubitelje poletov. Najboljši je bil Wirkola. Zelo dobiti pa so bili tudi skakalci iz Demokratične republike Nemčije, medtem ko Čehi niso pokazali še vseh kvalitet. Trener češke reprezentance Zdenek Remza je bil sicer nekoliko nejevoljen, kljub temu pa je dejal:

»Pred nami sta še dva tekmovalna dneva in prepričan sem, da bo v soboto in v nedeljo za nas boljše. Čestitam k uspehu Norvežana Wirkola, vendar upam, da ob ugodnih vremenskih prilikah ne bo ostalo pri dolžini 156 metrov, ampak bodo to dolžino vsekakor še izboljšali, saj je možno na vaši novi velikanki poleteti neovirano do 160 metrov.«

Vrstni red po prvem dnevu: 1. Wirkola (Norveška) 181 točk (156 m), 2. Raška (CSSR) 180,5 (148 m), 3. Grini (Norveška) 174 (146 m), 4. Queck (DDR) 171 (149 m), 5. Hubač (CSSR) 165 (136 m), 6. Dommerich (DDR) 162,5 (137 m), 7. Witke (Poljska) 157 (133 m), 8. Napalkov (SZ) 155 (154 m padec), 9. Divila (CSSR) 152,5 (130 m), 10. Kiehl (DDR) 152 (130 m), 11. Stefančič (Jugoslavija) 151,5 (126 m), 12. Schmidt (DDR) 151 (132 m), 13. Wolf (DDR) 150 (132 m), 14. Bachler (Avstrija) 148,5 (132 m), 15. Rydval (CSSR) 147 (124 m), 16. Kröll (Avstrija) 146 (126 m), 17. Cakadze (SZ) 144,5 (124 m), 18. Höhnel (CSSR) 143 (123 m) in Watt (ZDA) 143 (124 m), 20. Doubek (CSSR) 142,5 (121 m). Ostali Jugoslovani so zbrali po prvem dnevu naslednje število točk in dosegli tele naslednje skoke: Dolhar 138 (121 m), Pečar 137,5 (115 m), Jurman 134,5 (118 m), Mesec 128 (118 m) Pudgar 124 (111 m), Smolej 120 (107 m), Eržen 116,5 (102 m), Nahtigal 106,5 (98 m), Zajc 104 (96 m), Giacomelli 100,5 (96 m).

J. Javornik

Naše uredništvo bo najbolje uvrščenega gorenjskega tekmovalca na letosnjih planinskih poletih nagradilo s častnim darilom — z lepo kristalno vazo.

Predstavljamo zmagovalca

Novi svetovni rekorder Björn Wirkola (Norveška) se je rodil 1943. Ieta, po poklici je trgovec v tržebičinami. Je dvakratni govorni s športnimi posvetovni prvaki 1966, zmagovalec noveletnih turnej 1967, 1968, 1969. Na olimpijskih igrah v Grenoblu je na srednji skakalnici zasedel četrto mesto. Letošnji njegovi najboljši rezultati so še naslednji: bil je prvi na češki turniji in zmagovalec poletov v Vlkersundu na Norve-

škem. Osvojil je tretje mesto na švicarski turniji, preteklo nedeljo pa je bil na tradicionalni prireditvi na Holmenkollnu četrti. Bil pa je tudi že svetovni rekorder s 146 metri v letu 1966 (Vlkersund).

Björn Wirkola je vsekakor eden najboljših skakalcev vseh časov. Po naravi je izredno molčeč, kljub temu pa dober tovariš v splošnem pa pravi severnjak. Kot skakalec je seveda izreden in ga

zato vsi zelo cenijo. Predvsem ima izredne živce in eden redkih, ki zna obdržati formo skozi vso sezono. Zlasti je zanj značilen zadnji del skoka, ki ga je že izpopolnil do prave popolnosti. Če mu pridostok, potem njegovi reštejemo še zelo zanesljiv zultati in dosežki zares niso nobena skrivnost. Zanj je prav vseeno na saj zna skakati na vseh kakšnih skakalnicu nastopi, od najmanjših do največjih.

J. Javornik

Planica dan pred svojim drugim rojstvom

Skakalnica — velikan je nared — prva tablica z označbo daljave nosi številko 81 — kdo bo Bacherjev naslednik

Z vrha, od tam, kjer ozek trak snežnega zaletišča napoved utone v zaraščenem pobočju, se je odtrgala pika. Za hip smo jo izgubili Izpred oči. A le za hip, kajti že je skakalec hušknil prek odskočne mize in zaplavil po zraku. Pogledi nekaj desetin gledalcev so obviseli na njem, ga spremili med letom in se potem zapili v točko na doskočišču, kamor sta lopnili težki smučki.

»Kar dolg je bil,« sem slišal reči možaka pred meno. »Pristal je pod telefonom.«

Ne, ne gre za skoke na novi velikanki. Le-to so v četrtek dopoldan imeli v rokah teptaci. Gre za trening na malj, 90-metrski »pručki«, ki je bila ob svoji komaj raščeni sosedi videti kar malce neobičajna. Vsa svetovna elita skakalcev se je tisti dan spuščala čez njen mostiček. Drug za drugim so tleskali v dolino. Z njih obrazov sta vela odločnost in samozavest, strahu in utrujenosti ti fantje očitno sploh ne poznaajo.

»Gremo, gremo! Vsak še po en skok!« je češkoslovaški trener priganjal svoje varovane. Ti so rade volje povrgnili smučke in se strpalni na vlečnico.

»Čež Raško ga pa ni! Vedno potegne mimo telefona,« se je razgovoril eden od funkcionarjev. Telefonko napeljavajo ob skakalnici so si gledalci namreč izbrali za nekakšno orientacijsko točko, kajti nihče ni posebej meril daljav, tablic ob robu doskočišča pa tudi ni bilo. Zjali smo torej v strmino, komentirali vsak skok posebej in ugibali, kdo bo čez slabih 24 ur imel glavno besedo. Sodeč po tistem, kar sem videl, bi novega Junaka Planice veljalo iskatati med Čehi in Sovjeti, med Raško, Hubačem, Cakadzem in njihovimi rojaki. Ampak do-

bršen del »smetane« je manjak. Avstrijci in Norvežani še niso prispevali, pogrešali smo tudi Zajca in Eržena. Razen tega pa — 90 metrov ni isto kot 160, zato pustimo napovedi ob strani. Ko prebirate tole, tako ali tako že veste, kdo je bil včeraj najboljši.

Okrog poldneva so fantje končali s treningom. Na bruhih ob izteku je sedel temnočasni veteran Koba Cakadze iz Sovjetske zvezde, skakalec, katerega ime smo spriči kopice mlajših vrstnikov že zdavnaj črtal iz spiska svetovnih mojstrov. Ampak v četrtek so ga vsi sposobljivo gledali. S svojimi lepimi in dolgimi skokki je pritegnil pozornost tako gledalcev kot tudi tekmecev.

»Kje da sem bil zadnji dve leti? Doma, za knjigami. Studij in diploma sta mi vzela mnogo časa, ni se dalet trenirati,« so firbeli uspell zvedeti od sicer redkobesednega črnolasca, ki je letos na državnem prvenstvu Sovjetske zvezde zasedel drugo mesto. In še njegovo mnenje o velikanki: »Harašo, harašo, harašo!«

— — —

Tekmovalce je avtobus odpeljal proti Bledu, mi pa smo šli gledati novo letalnico. Čudovita naprava je to. Zares nam ni treba biti žal denarja, ki so ga porabili zanje. Ko jo prvič vidiš, ti skoraj vzame sapo. Njen orjaški hrbit se kot ogromen bel jekl vije po gozdni strmi. Miza je približno tako visoka, kot najvišji zalet bližnje 90-metrske sosedje. Kot že rečeno, v četrtek se ni bila čisto nared. Teptaci so skrbno, meter za metrom ravnali in utrjevali doskočišče. Ograjo, ki loči iztek od prostora za gledalce, je skupina delavcev mrzlično oblagala s pisanimi reklamnimi tablami. Razgledna stolpa na krajeh sta pravkar do-

bivala dokončno podoba. V ozadju, zaradi visokih drogov kar nekako odmaknjene, so plapolale zastave držav udeleženk.

Med peščico navdušenih gledalcev smo zapazili tudi nekdanjega svetovnega rekordnika Jožeta Slibarja. Pomenoval se je z nasmejanim Rudjem Finžgarjem, ki skrbi za doskočišče in izlek.

»Vse gre kot po maslu. Se malo potepitamo, pa bo sneg nared,« se je poohvalil Finžgar. »Radius bi ne mogel biti boljši. Zares je odlično speljan.«

Ljudje so prihajali in odhajali. Nekaj smučarjev se je spustilo po strmem hrbituču velikanke, seveda ne z vrha, temveč nekje s sredine. »Heroji so že tisti, ki bodo ob otvoritvi nosili zastave,« je prevzel opazovalec strmel proti oddaljeni mizi.

Skušal sem ugotoviti številko prve izmed dolgih tablic, ki ob robu skakalnice označuje dolžino. 81 piše na njej. Da, šele pri enainosemdesetih metrih se grba skakalnice prevesi v strmino. Zadnja modra tabla na doskočišču pa pravi, da je od nje do mize 160 metrov. Zgovoren po-delek o razsežnosti objekta, kajne?

Tistim, ki bodo danes ali jutri krenili v Planico, prav gotovo ne bo žal naporov in razbolelih nog. Rekord Avstrije Bachlerja — 154 metrov že sedaj najbrž ne veja več. Prevelike so mere nove skakalnice. Prehuda je odločnost domačinov, da vrnejo Planici nekdanji sloves. Preveč truda je bilo vloženega, da bi uspeh izostal. Le nekaj še ni jasno — kdo bo tisti najboljši in kako daleč bo poletel? Bo to Raška ali Wirkola ali kdo tretji? No, jutri bomo vedeli.

I. Guzelj

Tradicija tržiškega čevljarskega (3)

Cehovska vpisna knjiga

Z omenjena vpisna knjiga čevljarskega ceha, ki se nahaja v tržiškem muzeju, je bila vse do leta 1941 shranjena v omari čevljarskega ceha oz. pozneje zadruge. Nemški obrtni komisar Schmiedel je zadnjo soboto aprila 1941 prevzel in zaklenil pisarno Združenja obrtnikov v Tržiču. Blvši tajnik združenja, strokovni učitelj za krojače Leopold Valjavec (padel kot talec v Zirovnici 1. julija 1942) me je o tem obvestil. Naslednjega dne, v nedeljo zgodaj zjutraj, sva s šopom ključev odprla pisarno in iz omare vzela najvažnejše dokumente. Jaz sem vzel izpričevala nedeljske ponavljajalne šole in vpisno knjigo čevljarskega ceha, ki je bila s tem rešena. — Toliko v pojasnilo.

Kranjski zgodovinar J. V. Valvazor omenja, da so v Tržiču že sredi 17. stoletja izdelovali kordovan usnje in seveda tudi čevlje kot lažjo obutev. Našim bralcem naj pojasnim, da izraz kordovan izvira iz imena španskega mesta Cordova. Mavri in drugi narodi oz. strojarji v pokrajinih ob Sredozemlju so že pred tisoč leti strojili safijan in kordovan usnje iz kozjih in ovčjih kož v raznih lepih barvah. Strojarji so skrbno čuvati skravnosti strojenja; delali so s sužnji. Zato je preteklo precej časa, preden se je po vojakih iz križarskih vojsk, trgovci itd. zanesla skravnost strojenja finega usnja proti Srednjem Evropi, tudi v našem kraju.

(Vse, kar sem doslej napisal, naj služi našim bralcem kot osnova za boljše razumevanje nadaljnih zapisov o čevljarstvu v Tržiču.)

KAJ NAM POVE CEHOVSKA VPISNA KNJIGA

Ker vpisna knjiga tržiškega čevljarskega ceha ne vsebuje nobenih pravil, lahko smatramo, da so imeli čevljarji svoj ceh morda že v 15., 16. in 17. stoletju. Zgodovinski viri poročajo, da je velik požar 7. oktobra 1689 vpepelil v Tržiču kar 80 hiš in da so takrat zgorela pravila usnjarskega ceha. Je mogoče doletela enaka usoda tudi pravila čevljarskega ceha, ker jih ni bilo nikjer najti? Prav zara-

di tega, ker podatkov nimam je ves zgodovinski razvoj čevljarskega v Tržiču vse do leta 1751, kamor datira vpisna knjiga, zaviti v temo in v bolj ali manj verjetne domneve.

Vpisna knjiga ima na uvodnem mestu sklep ceha z dne 11. junija 1751, da mora vsak na novo sprejeti mojster vplačati 4 goldinarje v cehovsko blagajno. Sinovi mojstrov vplačajo le polovico vpisnine. Vsi vpisi v knjigi so pisani v nemški gothic.

Dalje se navaja tudi sklep seje, da mora vajenc ob oprости učne dobe plačati 1 tolar v gotovini ter cehu izročiti funt voska za izdelavo sveč, ki so jih rabili pri cerkvenih svečanostih. Datinano spet z 11. junijem 1751.

Kot prvi vajenc je vpisan v knjigo zakonski sin Jernej Dacarja, ki ga je 1. avgusta 1751 sprejel v uk mojster Blaž Mally, s potrdilom, da so bile zanj plačane vse cehovske pristojbine in 2 četrtiny vina. Tako za vajenca so plačali starši ali pa učni mojstri. Sprejemna taksa pa ni bila vedno enaka. Znašala je 4 do 5 goldinarjev in četrtingo vina. Učna doba je bila zelo različna. Trajala je navadno 3–4 leta, v izjemnih

primerih pa je bila zmanjšana tudi na 2 leta.

Zanimivost in uganka obenem je to, da v letih francoske zasedbe (1809–1813) ne najdemo v vpisni knjigi nobenega vpisa. Nemško pisane knjige morda Francuzom niso pokazali?

Kot predstojnika ceha sta po letu 1780 vpisana ceh-mojster Jurij Dobrin in Franc Mauc. V dobi od 1818–1822 sta vpisana Janez Pešar in Tomaz Mauc. Kot naslednji je vpisan kot cehovski oče (Zunftvater) Urban Globočnik. Leta 1826 je imel ceh tako 14 čevljarskih mojstrov, od teh kar 6 s prijmom Dobrin. Čevljarske mojstre s tem prijmom zasledimo v Tržiču kar v treh stoletjih: v 18., 19. in 20. stoletju, saj se danes čevljarski mojster Joža Dobrin izdeluje lepe otroške in dekliške čevlje za izvoz.

Vpisna knjiga vsebuje tudi kazni, s katerimi so bili kaznovani člani ceha za razne prekrške. Tako je bil J. D. kaznovan z malim zneskom, ker ni prišel k maši. Znesek ni naveden. Mojster Košir je plačal 15 krajcarjev, ker ni bil pri maši. Miha Galenberg je plačal 40 krajcarjev, ker je kljub prepovedi ceha dne

25. oktobra 1757 na praznik čevljarskega patrona sv. Krišpina, prodajal čevlje na trgu.

Oobjavljen je tudi sklep zborna čevljarskih pomočnikov z dne 2. junija 1752, da mora vsak pomočnik plačati tedensko po 2 pfeniga članarine. Kdor pa je zaposlen celo leto, pa plača vsako četrtletje 4 groše (groš je 5 krajcarjev).

Kakor je iz vpisa vajencev razvidno, je v večini primerov prešla obrtna pravica od očeta na sinove. Prvi, leta 1780 vpisan Jurij Dobrin je izučil čevljarsva kar 5 svojih sinov: Valentina, Gregorja, Johana, Jožefa in Franca.

Andrej Tišler

Gorenjski kraji in ljudje

In razcestja
ina
211

ali nerad spominja) je kak mesec manj, ko je takor je takrat, ko je bi mu prevedel pismo, ant, in prosil za Stefanki besedami, pa tudi z anjem, tako da bi po lomiti, da misli resno lobene druge lepše in

mu ni treba batiti brez-

skem Birtu, kakor so riskdaj hotelirju očitali posel, češ da Slovenci slovenske besede za le-

kor je rekel izumili šele

bili in je še župan, vse o mu hotel že pozidali sarski zmagi škodo po-

mu, da je bila poražena

o imeli prvo besedo, saj

la ne bo nastalo nikoli

obeta,

ne nese.

in mu dal domače ime,

ki na slovenski zemljilj

ugim enakovredni.

ki se zrinil,

sposoda na trgovinico,

se hotelir začudi in

Uršič.

ne nese.

in mu dal domače ime,

ki na slovenski zemljilj

ugim enakovredni.

ki se zrinil,

sposoda na trgovinico,

se hotelir začudi in

Uršič.

ne nese.

in mu dal domače ime,

ki na slovenski zemljilj

ugim enakovredni.

ki se zrinil,

sposoda na trgovinico,

se hotelir začudi in

Uršič.

ne nese.

in mu dal domače ime,

ki na slovenski zemljilj

ugim enakovredni.

ki se zrinil,

sposoda na trgovinico,

se hotelir začudi in

Uršič.

ne nese.

in mu dal domače ime,

ki na slovenski zemljilj

ugim enakovredni.

ki se zrinil,

sposoda na trgovinico,

se hotelir začudi in

Uršič.

ne nese.

in mu dal domače ime,

ki na slovenski zemljilj

ugim enakovredni.

ki se zrinil,

sposoda na trgovinico,

se hotelir začudi in

Uršič.

ne nese.

in mu dal domače ime,

ki na slovenski zemljilj

ugim enakovredni.

ki se zrinil,

sposoda na trgovinico,

se hotelir začudi in

Uršič.

ne nese.

in mu dal domače ime,

ki na slovenski zemljilj

ugim enakovredni.

ki se zrinil,

sposoda na trgovinico,

se hotelir začudi in

Uršič.

ne nese.

in mu dal domače ime,

ki na slovenski zemljilj

ugim enakovredni.

ki se zrinil,

sposoda na trgovinico,

se hotelir začudi in

Uršič.

ne nese.

in mu dal domače ime,

ki na slovenski zemljilj

ugim enakovredni.

ki se zrinil,

sposoda na trgovinico,

se hotelir začudi in

Uršič.

ne nese.

in mu dal domače ime,

ki na slovenski zemljilj

ugim enakovredni.

ki se zrinil,

sposoda na trgovinico,

se hotelir začudi in

Uršič.

ne nese.

in mu dal domače ime,

ki na slovenski zemljilj

ugim enakovredni.

ki se zrinil,

sposoda na trgovinico,

se hotelir začudi in

Uršič.

ne nese.

in mu dal domače ime,

ki na slovenski zemljilj

ugim enakovredni.

ki se zrinil,

sposoda na trgovinico,

se hotelir začudi in

Uršič.

ne nese.

in mu dal domače ime,

ki na slovenski zemljilj

ugim enakovredni.

ki se zrinil,

sposoda na trgovinico,

se hotelir začudi in

Uršič.

ne nese.

in mu dal domače ime,

ki na slovenski zemljilj

ugim enakovredni.

ki se zrinil,

sposoda na trgovinico,

se hotelir začudi in

Uršič.

ne nese.

in mu dal domače ime,

ki na slovenski zemljilj

ugim enakovredni.

ki se zrinil,

sposoda na trgovinico,

se hotelir začudi in

Uršič.

ne nese.

in mu dal domače ime,

ki na slovenski zemljilj

ugim enakovredni.

ki se zrinil,

sposoda na trgovinico,

se hotelir začudi in

Uršič.

ne nese.

in mu dal domače ime,

ki na slovenski zemljilj

ugim enakovredni.

ki se zrinil,

sposoda na trgovinico,

se hotelir začudi in

Uršič.

ne nese.

in mu dal domače ime,

ki na slovenski zemljilj

ugim enakovredni.

ki se zrinil,

sposoda na trgovinico,

se hotelir začudi in

Uršič.

ne nese.

in mu dal domače ime,

ki na slovenski zemljilj

ugim enakovredni.

ki se zrinil,

sposoda na trgovinico,

se hotelir začudi in

Uršič.

ne nese.

in mu dal domače ime,

ki na slovenski zemljilj

ugim enakovredni.

ki se zrinil,

sposoda na trgovinico,

se hotelir začudi in

Uršič.

ne nese.

in mu dal domače ime,

ki na slovenski zemljilj

ugim enakovredni.

ki se zrinil,

sposoda na trgovinico,

Na rob razstave

Najstarejši tekstilni industrijski obrati na Slovenskem

No, le kakšno zvezo ima Prešeren s tekstilno industrijo? Tako bi se, ob uvrstitvi tega zapisa na to stran Glas, utegnil marsikdo vprašati.

Skušali se bomo opravičiti in dokazati, da le smemo vplesti pesnikovo ime v naše poročilo. To nam ne bo prav težko, kajti že vsa leta, kar pišemo in beremo to Glasovo stran — smo prav očitno kažali svojo zagledanost v našo polpreteklo zgodovino in kulturno. Nismo pa pri tem misili le na duhovne dosežke, pač pa tudi na dosežke naše materialne kulture. Učili smo se pri tem ceniti in spoštovati dela svojih prednikov. Pred vsem pa smo občudovali njihovo marljivost...

SRECANJA ZZNACI

In obisk razstave »Najstarejši tekstilni industrijski obrati na Slovenskem« nam potrdi, da nismo osamljeni s svojim odnosom do del in uspehov svojih prednikov. Tako skrbno, znanstveno neoporečno, likovno do popolnosti aranžirano razstavo, ki jo je pripravil Tehniški muzej Slovenije in jo odprl naši javnosti v galerijskih prostorih stare mestne hiše (Gorenjski muzej) na Titovem trgu v Kranju, more zasnovati le človek, ki se zna z resnobo in s spoštljivostjo ozreti v čase prejšnjega stoletja in še dlje nazaj. Avtor, posebno za Kranj in Tržič, stara centra tekstilnih dejavnosti, velepomembne razstave je kustodinjava prof. Katarina Kob-Šenišek. Njej gre zahvala in priznanje za doživetje, ki nas prevzame ob sprchodu skozi razstavne prostore.

Tu pa se srečamo s toliremi imeni in podobami, o

katerih smo v letih naših potovanj »Po Prešernovih stopinjah« že kramljali in se nam zato vidijo kot stari, ljubljanci.

Tu je stari Valentin Pleiweiss — Plajbes (1785—1866) iz Trstenika pod Storžičem. Osnova je prvo tkalsko manufakturno delavnico v Kranju. Smemo ga potem takem imeti za začetnika poznejše razvite tekstilne industrije v Kranju. In tudi to moramo omeniti, da je najstarejši Valentino sin zaslovil kot »če slovenskega naroda doktor Jenez Bleiwess.«

Očetovo podjetniško tradicijo je nadaljeval mlajši sin Konrad Pleiweiss (1817—1865). — Kot Valentin, oče njegov, je bil tudi Konrad med klienti Prešernove advokatske pisarnice v Kranju.

Tako preberemo v uradnem »Izvlečku iz ekspenzarne knjige umrlega deželnega odvetnika doktora Franceta Prešerna v Kranju«, da sta bila oba Pleiweissa pa še drugi starejši Kranjčani in Tržičani, ki nas zro s podobne zgodovinske razstave, deležni Prešernovih odvetniških uslug. In celo to smemo reči, optri na izpričane pripovedi, da je z mnogimi od teh naših pesnik celo priateljeval.

Posebno za Karla Floriana (1808—1877), prav tako enega od prvih začetnikov tekstilne industrije v Kranju, smemo to reči. Bil je izobražen, napred mlad mož. Izkažal se je posebno v burnih dneh marčne revolucije I. 1848.

Seveda, ko govorimo o teh kranjskih pesnikovih prijateljih, vemo, da Prešeren niso mogli nadomestiti mož takega formata, kot sta bila Matija Čop in Andrej Smole. Toda, ker so spremljali na-

šega ljubega pesnika prav do zatona njegovega življenja, jim gre naša ljubezen in zanimanje...

Prešernov klient je bil tudi barvar Jožef Peharc (1790—1856) iz Tržiča. Slike njegovega obrata so prav tako na razstavi.

Ljud nam je tudi pogled na podobe kranjskega trgovca Viljema Killerja (1810—1882), ki je bil eden zadnjih pesnikovih sogovorcev iz gostilne pri Stari pošti...

JEZICNI DOKTOR

Imenovanje doktora Frančeta Prešerna za prvega odvetnika v Kranju, je prav prišlo posebno vsem že naštem pa še drugim gorenjskim gospodarstvenikom. Bili so to mimo žtnih, živinskih in lesnih trgovcev, še podjetni lastniki sitarskih, suknarskih in odejarskih manufaktur. Tudi fužinari iz Zelezničkov v jeseniške Save, okoliški zemljiški gospodje, vaške soseske in mnogi gorenjski kmetje so si želeli imeti v bližini pravniško izvedenega moža, ki bi znal znamenje zek in pero ter jih zastopati pred oblastnim sodiščem. Pot do Ljubljane je bila tedaj zamudna in draga.

Zato Prešernu, ko se je ob koncu leta 1846 naselil v Kranju in odprl odvetniško pisarnico, ni bilo treba dolgo čakati na klientelo. Bilo je, vsaj spodjetka, toliko dela, da je novi odvetnik zaposlil v svoji pisarnici kar dva pisarja.

Seveda pa moramo vedeti — o tem doslej še nismo pisali — da Prešeren ni bil odvetnik — zagovornik v današnjem smislu. Bil je bolj zastopnik gospodarskih interesov svojih klientov — to-

rej je moral biti presneto izveden tudi v gospodarskih zadevah, ne le v pravnih. Ta plat Prešernovega dela, je še povsem neraziskana. Saj si res kar težko zamišlimo pesnika, ki bi se znal znajti na na tako prozaičnem področju, kot so ekonomski odnosi.

Kako je s to rečjo — da

Prešeren ni bil advokat-zago

vornik v današnjem smislu — si velja pobliže ogledati.

V dobi od 1. 1788 do 1. 1850, v katero spadajo tudi leta Prešernove pravniške prakse (1828—1849), je namreč veljala zakonodaja, ki jo je utemeljil še cesar Jožef II. Ta zakonodaja ni poznala formalnega zagovornika. Pač pa omenja zakon le »modreg in poštenega moža«, ki ga sodišče po potrebi pritegne k odločjanju v kr.vdi in nekrvdi.

Zato so se odvetniki v oni dobi pečali le s civilnimi pravdami. Te pa so bile večinoma le premoženjskega značaja.

Nepotrebnost zagovornika je zakon utemeljeval s svojo odločbo: »Nedolžnost naj dobi že pri preiskovalnem sodišču samem zmeraj potrebrega in priznanega zagovornika.«

Torej odvetnik med preiskavo pa tudi po sodbi ni imel nobene vloge. Pač pa se je smel zavzeti za svojega klienta še po izrečeni sodbi. Tedaj je smel vložiti rekurz (t. j. pritožbo). Ti rekurzi pa so bili dopustni le v manj pomembnih zadevah. Pomembnejše sporne zadeve so se brez sodelovanja zagovornika predložile višemu sodišču v dokončno presojo.

Zdaj pa se kar nehote spomnimo, da je Prešeren takoj po opravljenem odvetniškem izpitju v Celovcu, dne 26. majnika 1. 1832, zaprosil, da bi smel podati prisego za civilnega in kriminalnega sodnika. Celovško apelacijsko sodiščje je tej prošnji ustreglo in posredovalo, da je Prešeren to prisego res mogel položiti, in sicer pri deželnem sodišču v Ljubljani (12. junija 1832).

Seveda naš Prešeren o tem ni hotel spremeniti svojega živiljenskega načrta, da bi dal slovo advokaturi in se posvetil sodni praksi. To ne, pač pa je bila ta prisega potrebna zato, ker so tako zaprišenji odvetniki mogli biti pritegnjeni v sodni senat in tako sodelovati na sodiščih kot polnopravni pravi sodniki. Seveda to ni bilo pravilo, pač pa je odvetnik sodeloval kot sodnik le v primeru potrebe po izpopolnitvi sodnega senata. Ločnica med poklicnimi sodniki in odvetniki v oni dobi še ni bila tako ostro in dosledno potegnjena kot je danes.

To je torej odgovor na vprašanje, zakaj je Prešeren prisegel kot kazenski in civilni sodnik.

TOVARNIŠKA SIROTA

Se z nekaterimi imeni iz naše tehniške zgodovine se srečamo na razstavi, da ome-

nimo le Simona Pirca, Blaža in Fidelisa Terpinca, pa še Josipino Zeschko-Terpinčeve, »glažovanato prineseo, neusojeno ženo Prešernovega priatelja Andreja Smoleta.

Iznenadi pa nas srečanje s pesnikovim priateljem Antonom Slomškom (1800—1862), poznejšim mariborskim škofom.

Za novo leto 1846 so v Celovcu izšle »Drobtinice«, namenjene »učiteljam ino učencam, starišam ino otrokom v podvodenje ino kratek čas.« Napisal in »na svetlo da jih je Anton Slomšek, tedaj »viši ogleda šol lavantinske škofije.«

V teh »Drobtinicah« zasledimo med drugim tudi pesem, ki pretresljivo slika življenje v tekstilni tovarni zaposlenega otroka. Hkrati velja tudi Slomškova zares občutena pesem za eno prvih slovenskih socialnih pesmi.

Preberimo jo:

VBOGI OTROK V FABERKAH

Jez prevboga revno srôtle
sim v 'dvanaštim leti že,
pa sim slabno in revečno,
bledo moje lice je.

Osem let še nisem melo,
dali so me starisi,
de vreteno tu obračam
ino predem cele dni.

Toplo zunaj sonce sije,
pa na sonce jit-ne smem.
Kedar rožice cvetijo,
srotle jez za nje ne vem.

Kedar mlade, bele ovčke
po ledini skavete,
moram per vreteni stati,
de otekle 'man nogé.

Ljube ptičice veselo,
ve po drevju pojete.
Jez pa revno, ubogo revše,
per vreteni jokam se.

Oh, kak srečno ljuba žvinca,
po planinah tam živi!
Srečni so pastirji mlađi,
vsi rudeči kakor kri.

Jez pa v tej veliki hiši
mlado srotle zdaj medilm.
Nimam navka, ne veselja,
revše bom, dokler živim.

V faberko me oča dajo
ino grejo žganja pit,
kavo kuhajo si mati,
jez pa moram tukaj bit.

Kar z vretenom jez zasluzim,
stariši zapijo;
srotle sim, ino ostanem,
dokler smert me vzela bo.

Koljko revnih, zapuščenih
je po faberkah otrok!
Kjer ni vere, ni ljubezni,
tam je samo d'nar njih bog.

O tem žalostnem poglavju — o zaposlovanju otrok v obratih tekstilne industrije — pri nas še nismo dosti pisali. Prvi je to storil čuteči Slomšek. Gotovo je te stvari videl na lastne oči v tekstilni tovarni v Preboldu (ustanovljena 1. 1839), ko je služboval v Celju. — Zdaj te zablode v tekstilnih tovarnah ni več, pozabljena pa ne bo nikoli.

Crtomir Zorec

Kmetovalci!

RAZSTAVA IN PRODAJA KMETIJSKE MEHANIZACIJE
TOKRAT TUDI V KRANJU — OD 15.—31. MARCA 69
NASPROTI KINA CENTER VSAK DAN OD 9.—17.URE.

Po konkurenčnih cenah in na kredit boste lahko kupili razne kmetijske stroje, predvsem motokultivatorje in traktorje PASQUALI, cisterne za gnojevko Izvedbe CREINA in še drugo.

Na razpolago bodo tudi večji traktorji, razne kosilnice, samonakladalne prikolice, siloznice, puhalniki, mlini kladivari in še vrsto drugih priključkov ter naprav domače in tuje izvedbe kot tudi tovorni avtomobili znane firme MAN.

Na stalin zalogi imamo:

vse vrste žitaric in otrobov
krmila za kokoši, piščance
krmila za krave
krmila za telefa in'
krmila za prašiče
epno v kosi in sli dehidrirano
od 2 toni dalje dostavljamo na dom.

Ob tej priliki si boste lahko nabavili tudi razna semena in sadike za spomladansko setev.

VABI
KZK KRAJN SODELAVCI

Peter Jovanovič riše za vas

Dekletce sega po rožah. Omamila ga svetje, ljubke bele glavice zvončkov, ki so si med ginečimi jeziki snega šele včeraj urle pot na piano. Pomlad prinašajo, tople dneve, polne sonca in svetlobe, ptičjega petja in svežih vonjav, vetra, ki burka ozračje, ter naraslih voda, ki lomijo ledeni oklep, s katerim se je čez zimo odela rečna struga. Punčkini roki brodita po šopku, mehke cvetne glavice, kinajoče na vltvih pečljih, pa ji druga za drugo drsijo med prsti. Vsa miza jih je že polna, z njimi so posuti stoli in tla. Tudi otrokove velike oči, radostne in sanjave, so polne rož. Kdo ve, koliko časa je hrenenja po temelju trenutku? In pomlad, kot bi poznala želje milijonov njej podobnih, se ni obotavljala. Pohitela je. Ze jutri bodo zvončki dobili družbo. Nešteto rastlinic čaka, da jih neslišni klic narave predrami. Treba je oživiti razgorano zemljo, jo prekriti z zelenjem. Potem bo na njej spet zavladalo življenje. Potem pridejo čebele in ptičci in mravljiv in črički... Ježu se tudi že izteka spanje. Vsak čas bo vstal, ves cmerikav, in jo ubral čez livade.

Dekletce sega po rožah, ki ji govorijo o pomladi...

Francoska obramba

V tej otvoriti črni v prvi potezi ne vleče kmeta za dve polji, ampak samo za eno. Zakaj? S prvo potezo namreč pripravlja drugo: vstop kmeta v središče, ki je branjeno z drugim kmetom in ne s fi Euro. Oglejmo si začetne poteze te otvoritve:

1. e2 — e4 e7 — e6
2. d2 — d4 d7 — d5

3. Sb1 — c3
Zamenjavo kmetov beli ne doseže ničesar, prav tako pa ne s potezo 3. e4 — e5:
3. Ls8 — b4
4. e4 — e5 c7 — c5
5. a2 — a3 Lb4 : c3+
6. b2 : c3

Tako pride do ostre igre z obojestranskimi možnostmi.

Za razpis: Da bi bili svobodni

Italijani so tekli

»Bi' je nekega jesenskega dne ned vojno. V našo vas Osojniki, ki leži nad Semičem, so prišli partizani. Njihova izvidnica je opazovala Italijansko postojanko v Semiču. Opazila je, da so se Italijani in belogardisti v koleni napotili od tam proti naši vasi.

V Osojniku smo imeli 50-kilogramsko možnarje. Partizani so jih z našo pomočjo napočnili in pržgali, da je grmelo kot iz topov. Italijani in belogardisti so jo ucvrili

najaz v Semič. Borci pa so se v miru najedli in odpoceli. Vsi skupaj smo se sovražniku smejali, ker je bil tako strašoten.

Tako je končala svojo pri-poved moja mama, doma iz Osojnika nad Semičem. Oba želiva, da bi se vojna nikoli več ne ponovila, kajti sedaj bi bila še strašnejša.

Janez Hari
3. c razred
os. Š. Trata

Lojze Zupanc: Kruh spi...

Od starih ljudi sem že često slišal, da je bilo v starih časih manj kruha ko danes. Celo v mogočnih kmečkih hišah kruh ni bil vselej na mizi, bel pa sploh ne. Tega so pekle gospodinje samo za velike praznike, v drugih dneh pa so otroki, ki so sitnarili zanj, takole potolažile: »Kruh spi...« — V prenekateri hiši Selške ali Poljanske dloine se to dogaja še dandanašnji.

Med okupacijo obeh dolin pa je kruha manjkalno zlasti partizanom. V maršikateri hiši je dobra »partizanska mama« skuhalna lačnim partizanom žganče in jih polila z mlekom, da jih je nasilita, a kruha jim ni mogla dati, ker ga še za lastno družino ni imela.

Takrat je ob Poljanščici stal mlín, v katerem je kmetom zrnje mlel star mlinar, ki je za mletje jeman tolitske merice, da mu vso vojno kruha ni primanjkovalo, četudi sam ni oral ne sejal, ne žel ne mlatil. Partizanski kurir, ki ga je v temnih nočeh pot vodila mimo mlina, pa je mimogrede vselej potrkal na okno v mlinu. In vselej se je mlinar oglasil:

»Kdo pa je?«
»Jaz sem. Partizanski

kurir,« se je oglasil pob. »Kaj pa bi rad?« se je oglasil mlinar, ne da bi odprl okno.

»Oj, mlinar, lačen sem,« je potožil utrujeni in se-stradani kurir. »Daj mi brtavs kruha!«

Skopuškemu mlinarju pa je bilo kruha žal, zato je odgovoril:

»Ne morem ti ga dati.«
»Zakaj pa ne, mlinar?«

Mlinar je vedel, da bi mu kurir ne verjel, če bi dejal, da kruha nima, pa se je nejedovljno zadrl:

»Kruh spi.«

Tako je lačni partizanski kurir nadaljeval pot v noč. Sele v neki revni bajti ga je z žganci nasilita dobra in usmiljena batarica.

Pa je prišel čas, ko so partizani osvobodili Poljansko dolino in nagnali Svabe v Skofjo Loko.

Tistega dne, ko so partizani hajkali frice po dolini, je mlinar zagledal skozi okno, kako je neki Švaba izstrelil iz puške zažigalno raketo na streho njegove drvarnice, ki je stala bližu mlina. Drvarnica je bila skoraj prazna in vegaste barake bi ne bilo škoda, če bi tudi pogorela do tal, toda mlinar se je zbal, da bi se ogenj ne razširil na streho mlina, zato je pritekel iz mlina, obupno vil roke in klical na pomoč.

»Ojej, ojej,« je vpil, da bi mrtvega prebudil, »po-

magajte mi, ljubi partizani, in pogasite ogenj!«

Poslednji v vrsti partizanov, ki je hitela za bežečimi Švabi je bil tisti kurir, ki ga je bil skopuški mlinar tolilikorat brez kruha nagnal izpred svojega okna.

»Nič ne vpijte, oče!« je tolažil mlinarja. »Te stare drvarnice pa zares ni škoda.«

»Teci naprej, tec!« mu je prigoval mlinar, »in povpel komandirju, kaj so mi nahudili Švabi, pa bo poslal nekaj fantov, da bodo pogasili ogenj! Teci, tec!«

Kurir je res stekel po cesti, toda že za prvim ovinkom se je ustavil, se malce odpočil, nato pa se vrnil h goreči drvarnici.

»Si videl komandirja?« ga je vprašal mlinar.

»Sem,« je odvrnil partizan.

»Pa si mu rek, naj pošle semkaj nekaj partizanov, da bodo pogasili ogenj!«

»Nisem.«

»Zakaj pa ne?«

»Strašno utrujen je,« je odgovoril kurir. »Ves dan se že podimo za Švabi.«

»Naj bo utrujen. Vseeno bi mu lahko rek, česa ga prosim.«

»Saj sploh nisem govoril z njim.«

»Zakaj ne?«

»Komandir spi,« je odgovoril kurir ter pohitel za tovariši.

S šolskih klopi

Mamica, rada te imam

Mamico imam zelo rada, saj dan za dnem skrbi zame. Vsako jutro me pokliče, mi pripravi obleko in zajtrk. Zelo hudo mi je, ker jo pogosto boli glava. Kljub temu zelo skrbi za naš dom. Hodi v službo in povrhu vsega še vzgaja mene. Kadar sem bila bolna, je po cele noči prebedela ob moji postelji, mi dajala zdravila, tablete in vse potrebno. Kadar pomislim, da bo morala v bolnišnico, mi je zelo hudo.

Mamica je zame najdražje in najljubše bitje na svetu. Rada jo imam in tudi ona me ljubi.

Andreja Solar,
4. a razred
osnov. šole Lucijan Seljak,
Kranj

Crni panter, zver, ki jo vidite na sliki, je ena najelegantnejših živali, kar jih poznamo. Ne samo spričo gladkega, vratne črnega kožuha, ampak tudi zaradi samosvojih lastnosti. Prebivalci zaraščenih pokrajini ob Amazonki (Južna Amerika) mu pravijo duh pragozdov, v Indiji, v bengalskih džunglah, kjer tudi živi, pa se domačini izogibljajo lova nanj. Kot večina mačk so tudi črni panterji samotarji. Lovijo ponoči, saj jih značilna barva dlake naredi povsem nevidne. Gibljejo se milone neslišno, ne rjevojejo in ne sejajo strahu po pragozdu, kot to delata tiger in leopard. Panter napada iznenada, brez sumu. Navadno preži na drevo. Mrhovina mu je odprtina, ljubi le sveže meso. Zelo pogosto menja kraj bivališča in nima — v primeru z drugimi velikimi mačkami — stalnih lovilišč.

Odgovori bralkam

C. V. iz Žabnice nam je poslala dvoje vprašanj in prosi za odgovor v rubriki Marta svetuje. Ker pa je ta rubrika namenjena izključno oblačenju, vam odgovarjam posebej.

Niste napisali, kakšni so vaši lasje, da bi vam lahko svetovali, na koliko časa naj bi jih umivali. Zdravi lasje so tudi lahko — vsaj tako menijo frizerke — včasih pre-suh, včasih preveč mastni. Ker torej ne vemo, kakšni so vaši lasje, bo odgovor bolj splošen. Če res nimate težav z lasmi, jih pač umivajte, kadar se toliko zama-stijo ali umazajo, da izgube svoj naravnji lesk. Če lase zvečer krtačite in s tem od-stranjujete z las prah, ki se

je na njih nabral čez dan, bo do seveda lasje dlje časa lepi. Posebno pri dolgih raz-

puščenih laseh je važno, da so vedno umiti in lesketajoči. Včasih je veljalo, da je treba umivati lase na tri tedne, vendar kaj takega je danes nemogoče. Drugačen način življenja, prah in uma-zanja v zraku — nemogoče je imeti lepe lase toliko časa. Presoditi morate sami: če je las lep tudi štirinajst dni, potem je to pravi čas, ko ga je treba umiti. Nekatere žene umivajo lase tudi po večkrat na teden, filmske igralke menda vsak dan. Potem najbrž ne bo držalo, da je pogosto umivanje škodljivo.

Kotiček za ljubitelje cvetja

Svetuje ing. Anka Bernard

○ vrtnicah

Za sodoben vrt s trato, okrasnim drevjem in grmovjem, ki ne terja velikih stroškov in obilo dela, so vrtnice najlepše nadomestilo za enoletnice in poleg cvetočih trajnic kar nepogrešljive.

Vrtnice se vse bolj širijo tudi po naših vrtovih, zato nekaj nasvetov o oskrbi in sajenju vrtnic.

Večjega mraza najbrž ne bo več, zato je sedaj čas, da odstranimo zimsko zaščito z odganjajočimi rožnimi grmički. Previdno odsujmo z njih zemljo. Vrtnice spomladni čimprej obrezemo. Nizko gojene čajevke in hibriderje močno obrezemo na tri do največ pet oči. Mnogocvete vrtnice pa le malo prikrajšamo, da izrežemo pozebel les. Pri vseh vrtnicah izrezujemo pri dnu pre-goste veje ter vse suhe polomljene dele vrtnic in veje, ki se križajo. Prav tako moramo odstraniti lanske ostanke cvetja in plodov. Z obrezovanjem oblikujemo enakomerno razvit rožni grm z največ tri do pet vejami, v katerega lahko prodre dovolj svetlobe in sonca, da bo bogato cvetel.

Spomladji potrošimo okoli grmičev 3 dkg nitrofokala na kvadratni meter nasada. Če je zemlja močno izčrpana, pogojimo nasad s preperelim hlevskim gnojem. Ob sajenju ne gnojimo vrtnic z umetnimi gnojili, bolje je dodajati gnojila med rastjo. Vrtnice sadimo le v globoko prerahljano zemljo. Cepljeno mesto naj bo 2 cm globoko v zemlji. Vse vrtnice ob sajenju obrezemo na tri do pet očes; tudi popenjavke močno prikrajšamo. Priporočljivo je, da sadike pred sajenjem za nekaj ur namočimo v vodi, da se osveže. Vrtnice zasadimo vedno v večjih skupinah in to iste sorte in primerno gosto, to je tri sadike na kvadratni meter. Najlepše so rožne grede, ki so ob cvetenju prekrite s cvetjem in zelenjem, da zemljo med njimi komaj še opazimo.

Pri Hortikulturnem društvu v Kranju so ljubiteljem cvetja na razpolago novejše sorte uvoženih čajevk, mnogocvetic in trajno cvetočih popenjavk v raznih barvah.

Dolga, klasična bluza, krojena iz jerseyja v drap barvi, imenitno skrje prešroke boke

Kadar kličemo zdravnika na dom (3)

V našem zdravstvenem domu letos izplačujejo prekoračeno število obiskov, če zdravnik ve opravičiti in utemeljiti svoje delo. Verjetno je botrovilo temu kaznovanju nadpovprečno agilnih zdravnikov stalna skrb socialnega zavarovanja, da ne bi bili obiski na domu vir bogatjenja zdravnikov. Če pa upoštevamo, da si mora zdravnik v socialistični družbi vozilo za obiskovanje bolnikov kupiti sam, in da mora biti tistih dva do štirih milijone din v petih do šestih letih amortiziranih, da je treba k temu prišteti še stroške za gorivo, popravila, servise, zavarovanje, registracijo itd., potem si je lahko vsak na jasnem, kako smešna je ta resnično nepotrebna skrb nadrejenih. Zdravnik pa dobi za obisk na domu 500 din (starih) in 70 din za kilometri, ne glede ali je obisk ponoči ali podnevi. Nekdo mi je upravičeno rekel, da se za tak denar niti ne pusti zbuditi po-noči, kaj šele da bi se podal na pot in prevzel vso odgovornost za bolnika. Menim, da po toliko letih molčanja lahko družba izve vsaj del tistih ne-všečnosti, s katerimi smo se zdravniki borili v preteklosti. Zares je čudno, da je obiskovanje bolnikov na domovih potekalo še tako dobro kot je. Ker pa plačujejo zavarovanci za socialno zavarovanje menda 40 odstotkov od svojih dohodkov, so ti upravičeni zahtevati, da teče tudi služba obiskovanja na domovih brezhibno. Mislim, da je potek nekaj podatkih vsa-komur jasno, da je za zdravnike obiskovanje bolnikov na domovih zares neljubo breme, za katero so materialno destimulirani, vendar pa ga pač morajo opravljati. Vsak zdravnik osebno raje vidi, če je obisk na domu čim manj.

Zaključimo pa raje pravičneje. V interesu zdravstvene službe in za zavarovancev pa naj bi bilo, da ne bi klicali zdravnika na dom po nepotrebni, temveč zares v nujnih primerih. Kaj pa je nujen obisk, je seveda nestrokovnjaku težko ugotoviti.

(Dalej prihodnjič)

Piše:
dr. Ivan Hribernik

Radio

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05. 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

SOBOTA — 22. marca

8.08 Glasbena matineja — 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.25 Čez travnike zelene — 9.50 Naš avtostop — 10.00 Danes dopoldne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Intermezzo v domaćem tonu — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Domače melodične — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Glasbena pravljica — 14.25 V veseljem ritmu — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.00 Dogodki in odmivi — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Naš podlistek — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Gremo v kino — 17.35 Pojeta sindikalna zborna Grafika in Ljubljana-Transport — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Vsako soboto Top-pops 11 — 18.50 S knjižnega trga — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s pevko Metko Stok — 20.00 Sobotni mozaik — 20.30 Zabavna radijska igra — 21.30 Iz fonoteke radia Koper — 22.15 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden

Drugi program

14.05 V soboto popoldne z napovedovalcem Borivojem Savickim — 15.00 Zvoki s tekocega traku — 20.05 Pota našega gospodarstva — 20.30 Okno v svet — 20.45 Melodije za sobotni večer — 21.20

Izjava in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Kočička cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, magazinska in naročniška služba 22-152 — Naročniška letna 32, polletna 16 N din, cena za eno številko 0.50 N din. Mall oglasi: beseda 1 N din, naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Operni koncert — 22.30 V pričakovanju pomladni — 00.05 Iz slovenske poezije

NEDELJA — 23. marca

6.00 Dobro jutro — 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.40 Skladbe za mlade poslušalce — 9.05 Koncert iz naših krajev — 10.05 Se pomnite tovariši — 10.30 Pesmi borbe in dela — 10.45 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.50 Pogovor s poslušalci — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Novi ansambl domačih viž — 14.05 Popoldne ob zabavnih glasbi — 14.30 Humoreska tega tedna — 15.05 Nedeljsko športno popoldne — 17.05 Operni koncert — 17.30 Radijska igra — 18.11 Nežnosti in duhovitosti — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo večer — 22.15 Serenadni večer — 23.05 Literarni nočno — 23.15 Zaplešimo ob glasbi velikih orkestrov

Drugi program

9.35 Igramo kar ste izbrali — 11.35 Svetovna reportaža — 13.35 Za prijetno popoldne — 14.35 Minute z ansamblom The Shadows — 14.45 Odmeti vgora — 15.00 Rigoletto — opera — 17.00 Iz slovenske klavirske glasbe — 17.35 Glasbena skrinja — 19.00 Športni dogodki dneva — 19.10 Igramo za razvedri — 20.05 Strani iz slovenske proze — 20.25 Glasbene vinjete — 21.20 Večerna nedeljska reportaža — 21.30 Iz repertoarja komornega zborna RTV Ljubljana — 22.00 Interpreti tega tedna — 00.05 Iz slovenske poezije

PONEDELJEK — 24. marca

8.08 Glasbena matineja — 8.55 Za mlade radovedneže — 9.10 Cicibanov svet in Pesmica za najmlajše — 9.30 Paleta zvokov z orkestrom Cedric Dumont — 10.00 Danes dopoldne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.10 Pet Chopinovih valčkov — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Slovenske narodne pesmi — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Glasbeno udejstvovanje mladih — 14.25 Popoldanski koncert lahke glasbe — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.00 Dogodki in odmivi — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.45 Jezikovni pogovori — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Igra Simponični orkester RTV Ljubljana — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 V torek nasvidenje — 18.45 Svet tehnike — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s pevcom Edvinom Fliserjem — 20.00 Od premiere do premiere — 21.15 Deset pevcev — deset melodij — 22.15 Skupni program JRT — 23.05 Literarni nočno — 23.15 Plesni orkestri in ansambl

— 20.05 Ljudje med seboj — 20.15 Lepe melodije — 20.30 Svet in mi — 20.45 Glasbene slike iz Grčije — 21.20 Večer umetniške besede — 22.00 Večeri pri slovenskih skladateljih — 00.05 Iz slovenske poezije

TOREK — 25. marca

8.08 Operna matineja — 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.25 Morda vam bo všeč — 10.00 Danes dopoldne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Poje mezzosoprano Siminoato — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Slovenske narodne pesmi — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Glasbeno udejstvovanje mladih — 14.25 Popoldanski koncert lahke glasbe — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.00 Dogodki in odmivi — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.45 Jezikovni pogovori — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Igra Simponični orkester RTV Ljubljana — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 V torek nasvidenje — 18.45 Svet tehnike — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s pevcom Edvinom Fliserjem — 20.00 Od premiere do premiere — 21.15 Deset pevcev — deset melodij — 22.15 Skupni program JRT — 23.05 Literarni nočno — 23.15 Plesni orkestri in ansambl

Drugi program

14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — 14.35 Z majhnimi ansamblimi zabavne glasbe — 15.00 Melodije po pošti — 20.05 Socialna politika — 20.15 Jazz na drugem programu — 21.20 Pevski Parnas — 22.00 Koncertanti na naših odrih — 23.15 Simfonija v f-molu — 00.05 Iz slovenske poezije

SREDA — 26. marca

8.08 Glasbena matineja — 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.10 Iz glasbenih šol — 9.30 Z majhnimi ansamblimi zabavne glasbe — 9.45 Poje vokalni kvintet Anton Neffat iz Maribora — 10.00 Danes dopoldne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10

Suita za godala — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Od vasi do vasi — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Koncert za oddih — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.00 Dogodki in odmivi — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Naš podlistek — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Odskočna deska — 18.40 Naš razgovor — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Ti in opera — 22.15 S festivalov jazz — 23.05 Literarni nočno — 23.15 Nočni vrtljak zabavnih zvokov

Drugi program

14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 14.35 S popevkami po svetu — 15.00 Drobne skladbe z velikimi orkestri — 20.05 Ogledalo našega časa — 20.30 Radijska kinoteka — 20.45 Lahka glasba — 21.20 Bachove sonate za violinino — 21.40 Simfonija št. 3 — 22.10 Razgledi po sodobni glasbi — 00.05 Iz slovenske poezije

beni nočturno — 22.15 Komorno-glasbeni večer — 23.05 Literarni nočturno — 23.15 Lahko noč z jugoslovenskimi pevci zabavne glasbe

Drugi program

14.05 Izbrali smo vam — 15.00 Melodije po pošti — 20.05 Naš intervju — 20.15 V tričetrtniskem taktu z velikimi orkestri — 20.30 Pričevanje o glasbi — 20.45 Igrive melodije — 21.20 Operni odmivi na koncertnem odru — 00.05 Iz slovenske poezije

PETEK — 28. marca

8.08 Glasbena matineja — 8.55 Pionirski tednik — 9.25 Morda vam bo všeč — 10.00 Danes dopoldne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.10 S sporedov za violiniste — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Čez polja in potoke — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Majhen koncert lahke glasbe — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.00 Dogodki in odmivi — 15.20 Napotki za turiste — 15.45 Turistična oddaja — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Človek in zdravje — 17.15 Koncert po željah poslušalcev — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Zvočni razgledi po zabavni glasbi — 18.45 Na mednarodnih križpotanjih — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s pevcom Rafalom Irgoličem — 20.00 Naši amaterski zbori tekmujejo — 20.30 Dobimo se ob isti uri — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Zagrebški solisti z repertoarjem sodobne glasbe — 23.05 Literarni nočno — 23.15 Lahko noč s priljubljenimi pevci zabavne glasbe

TURISTI!

Priložnost vam nudi ugodnost. Za vsakogar nekaj, nekaj za vse

boste dobili v gostilni in trgovini

Jože Malle

Lobljal — St. Lenart v Brodah le 3 km od ljubljanskega predora

Govorimo slovensko! Ugodna menjava!

Dobrodošli!

CETRTEK — 27. marca

8.08 Operna matineja — 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.25 Iz zakladnice resne glasbe — 10.00 Danes dopoldne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Odlomki iz opere Gorenjski slavček — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Mladina poje — 14.25 Operetne melodije — 14.40 Enačista — 15.00 Dogodki in odmivi — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Majhen recital — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Cetrtkov simponični koncert — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Iz naših studiov — 18.45 Kulturni globus — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s pevko Lidijo Kodrič — 20.00 Cetrtkov večer domaćih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glas-

beni nočturno — 22.15 Komorno-glasbeni večer — 23.05 Literarni nočturno — 23.15 Lahko noč z jugoslovenskimi pevci zabavne glasbe

Drugi program

14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 14.35 Naši pevci zabavne glasbe — 15.00 Ob prijetnih zvokih — 20.05 Radijska igra — 20.30 Glasbena medigra — 21.20 Slovenska zemlja v besedi in pesmi — 22.05 Koncertni večeri v Baden-Badenu — 00.05 Iz slovenske poezije

Televizija

SOBOTA — 22. marca

9.35 TV v šoli (RTV Zagreb) — 10.00 Smučarski poleti Planica 1969 (RTV Ljubljana) — 12.30 Prvenstvo v namiznem tenisu (RTV Beograd) — 17.45 Po domače z Beneškimi fanti (RTV Ljubljana) — 18.15 Mladinska igra (RTV Zagreb) — 19.15 Nova obdobja Jugoslavije, 19.40 Pet minut za boljši jezik, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3—2—1 (RTV Ljubljana) — 20.35 Zagreb 69 (RTV Zagreb) — Drugi spored: 17.35 Poročila, 17.30 Kronika (RTV Zagreb) — 17.45 Narodna glasba (RTV Beograd) — 18.15 Mladinska igra, 19.15 Na prvem mestu, 19.45 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

NEDELJA — 23. marca

8.40 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 9.15 Pet minut po domače, 9.20 Kmetijski razgledi, 9.45 Propagandna oddaja, 9.50 Primožev dnevnik, 10.30 Smučarski poleti 1969, 10.30 Propagandna oddaja (RTV Ljubljana) — 15.05 Rokomet Zagreb : Crvenka (RTV Zagreb) — 16.05 Prvenstvo Jugoslavije v namiznem tenisu (RTV Beograd) — 17.05 kažipot, 17.25 17.25 Recital pevke Elizabeth Schwarzkopf, 18.15 Igralec — angleški film, 19.45 Cikcak (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 3—2—1, 20.35 Svetovno hokejsko prvenstvo Kanada : CSSR (Ervovizija) — 22.15 Samci — humoreska (RTV Beograd) — 23.00 Športni pregled (JRT) — 23.25 TV dnevnik (RTV Beograd) — Drugi spored: 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

PONEDELJEK — 24. marca

9.35 TV v šoli, 10.30 Ruščina (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 14.45 TV v šoli, 15.40 Ruščina (RTV Zagreb) — 16.10 Angleščina, 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.35 Vojak iz kositra — švedska otroška oddaja, 18.00 Po Sloveniji, 18.25 Ekonomsko šola na malih zaslonih (RTV Ljubljana) — 18.50 Slager sezone (RTV Sarajevo) — 19.20 Ljudje in poklici, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3—2—1, 20.35 Aleksander Dubravski, 22.20 Svetovno

hokejsko prvenstvo v hokeju na ledu Švedska : SZ, 24.00 Poročila (RTV Ljubljana) — Drugi spored: 17.30 TV novice (RTV Beograd), 17.45 TV vrtec, 18.00 Mali svet, 18.20 Znanost in mi (RTV Zagreb) — 18.50 Slager sezone (RTV Sarajevo) — 19.20 TV pošta (RTV Beograd) — 19.45 TV prospekt (RTV Zagreb) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 21.00 Spored italijanske TV

TOREK — 25. marca

9.35 TV v šoli, 10.30 Angleščina (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 14.45 TV v šoli, 15.40 Angleščina (RTV Zagreb) — 16.10 Francoščina (RTV Beograd) — 17.45 Risanka, 18.00 Mokedajeve pravljice, 18.20 Obrežje, 18.40 Torkov zvečer, 19.05 Reportaža z Galeba, 19.35 Arhitektura Eda Mihevcia, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3—2—1, 20.40 Svetovno hokejsko prvenstvo ZDA : Kanada, 22.15 Zgodba molka — angleški film, 23.05 Poročila (RTV Ljubljana) — Drugi spored: 17.30 Večerni zaslon (RTV Sarajevo) — 17.45 Risanka (RTV Zagreb) — 18.00 Mokedajeve pravljice (RTV Ljubljana) — 18.20 Telesport (RTV Zagreb) — 19.00 Narodna glasba, 19.15 Od zore do mračka (RTV Beograd) — 19.45 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

SREDA — 26. marca

9.35 TV v šoli (RTV Zagreb) — 16.00 Svetovno hokejsko prvenstvo Finska : SZ, 18.30 Francoščina po francosko, 18.45 Skrivnost narave (RTV Ljubljana) — 19.15 Popularna glasba (RTV Beograd) — 19.45 TV prospekt (RTV Zagreb) — 20.00 TV dnevnik, 20.30 3—2—1, 20.35 Niti našega življenja, 21.35 Človek s kamero, 22.35 Poročila (RTV Ljubljana) — Drugi spored: 17.25 Poročila, 17.30 Kronika, 17.45 20 slavnih, 18.30 Po Aziji (RTV Zagreb) — 19.00 Enciklopedija, 19.15 Popularna glasba (RTV Beograd) — 19.45 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

ČETRTEK — 27. marca

9.35 TV v šoli, 10.30 Nemščina (RTV Zagreb) — 11.00 Angleščina (RTV Beograd) — 14.45 TV v šoli, 15.40 Nemščina (RTV Zagreb) — 16.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 17.45 Tik-tak, 18.00 Risanka, 18.15 Po Sloveniji, 18.45 Turobna jesen, 19.30 Glasbena medigra, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3—2—1, 20.35 Ko je pomlad, 21.05 Kulturne diagonale, 21.45 Wojeck — seriski film, 22.35 Svetovno hokejsko prvenstvo Švedska : Kanada, 23.45 Poročila (RTV Ljubljana) — Drugi spored: 17.25 Poročila, 17.30 Kronika (RTV Zagreb) — 17.45 Od

daja za otroke, 18.15 Narodna glasba (RTV Sarajevo) — 18.45 Filmski omnibus (RTV Beograd) — 19.45 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

PETEK — 28. marca

9.35 TV v šoli (RTV Zagreb) — 11.00 Francoščina (RTV Beograd) — 14.45 TV v šoli (RTV Zagreb) — 16.10 Osnove splošne izobrazbe, 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.55 Nacija — mladinski serijski film, 18.15 Mladinski koncert, 19.00 Svetovno hokejsko prvenstvo CSSR : SZ, 19.40 TV dnevnik, 19.55 Nadaljevanje svetovnega hokejskega prvenstva, 21.15 3—2—1, 21.20 Hišnik — angleški film, 23.00 Poročila (RTV Ljubljana) — Drugi spored: 17.35 Poročila, 17.30 Kronika (RTV Zagreb) — 17.45 Oddaja za otroke (RTV Skopje) — 18.15 Mladinski koncert RTV Ljubljana) — 19.00 Hokej CSSR : SZ (Ervovizija) — 19.40 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

Komisija za kadrovske zadave pri Zavarovalnici Sava PE Kranj

razpisuje delovno mesto

administratorja

Pogoj je dovršena srednja šola s perfektnim znanjem strojepisja. Potnih stroškov za prevoz na delo ne plačujemo. Stanovanja ni na razpolago. Kandidati bodo povabljeni na preizkus znanja.

Prijave sprejemamo do vključno 31. marca 1969.

Kadrovska komisija
Zavarovalnice Sava
PE Kranj

Prodam

Prodam dobro ohranljeno jazz TROBENTO. Naslov v oglašnjem oddelku podružnične Jesenice

Prodam zazidljivo PARCELO z lokacijo v Trbojah. Naslov v oglašnjem oddelku

Prodam nov STABILIZATOR. Voglje 47, Šenčur

Ugodno prodam 400 kosov monta OPEKE, 150 PODPORNIKOV — punte, 500 kg betonskega ŽELEZA 6 in 7 prof., nekaj nosilnih TRAMOV ter kompletno prenosno barako. Poizve se: Kranj, Oprešnikova 12

Prodam dobro ohranjen lev ŠTEDILNIK na drva. Dorfarje 29, Žabnica

Prodam vprežni TROSILEC umetnega gnojila, OBRACALNIK za seno in dva PLUGA obračalnika (sakov in netopir). Praše 6, Kranj 1173

Prodam dobro ohranjen globok OTROSKI VOZICEK (pletjen nemški) in opremo za samsko sobo. Naslov v oglašnjem oddelku

Prodam novo pocinkano MREZO za ograjo. Ropret, Šenčur 319

Ugodno prodam ŽREBE, staro 13 mesecev, ali zamenjam za VOLA, ŠTEDILNIK

gorenje na eno ploščo in VOLA, 350 kg težkega po izbiru. Nomenj 9, Bohinj

PISALNI STROJ tops ugodno prodam. Hvasti, Kebetova 18, Kranj, telef. 22-426

Prodam VOLA, 400 kg težkega. Lahovče 32, Cerknje

Prodam semenski KROM-PIR dezire in saski. Žabnica 15

Prodam SEME črne detelje. Trboje, 5, Smlednik

Prodam PLETILNI STROJ po ugodni ceni. Marinšek, Novi svet 6, Šk. Loka

Prodam izdelane hrastove STEBRE za kozolec. Pivka 2, Naklo

Prodam dobro ohranjen PISALNI STROJ. Zg. Duplje 20

Prodam 6 tednov stare PRASICKE. Zalog 1, Golnik

Ugodno prodam krojaški SIVALNI STROJ singer. Zlebir Tone, Dvorje 11, Cerknje

Prodam italijanski globok OTROSKI VOZICEK, KOSEK z vložkom in MOTOR puch 175 ccm. Naslov v oglašnjem oddelku

Prodam globok OTROSKI VOZICEK. Mihelčič, Ul. 1, avgusta 3, Kranj

Prodam lepo SEME črne detelje. Kalan, Breg ob Savi 41, Kranj

Prodam 70 arrov orne ZEMLJE. Naslov v oglašnjem oddelku

Skoraj novo triglasno dia-tonično HARMONIKO prodam A, D, G. Vzamem v račun tudi staro harmoniko. Roblek, Zlebe 47/a, Medvode

Prodam delovnega VOLA, 500 kg težkega. Žerjavka 4, Smlednik

Na zalogi imam večjo kolilo BUKOVEGA OGJLA. Pogačnik, Pozirno 5, Selca nad Šk. Loko

Ugodno prodam TRAKTOR 18 KM, pogon na vsa štiri kolesa. Delno tudi na ček. Naslov v oglašnjem oddelku

Prodam SENO v Zg. Kokri. Poizve se v trgovini Leskovec

Prodam SKROPILNICO po-horko za sadno drevo. Guzelj, Kranj, Kebetova 26

Prodam KOSILNICO sim-macrema in navaden VOZ (malo rabljeno). C. Talcev 4, Škofja Loka

Prodam KRAVO, visoko brejo. Kranj, Jezerska c. 98

Prodam nemško KOSILNIKO, dobro ohranjeno, z žetveno napravo. Drulovka 9, Kranj

Prodam LATE za kozolec in PUNTE. Šenčur 198

Električni ŠTEDILNIK prodam za 30.000 S din. Naslov v ogl. oddelku

Prodam KONJA, 11 let sta-rega, vajen vseh kmečkih del. Pogačnik Janko, Njivica 2, Besnica

SADIKE — LIGUSTER za živo mejo prodam. Kranj, Škofjeloška 46

Prodam dobro ohranjeno motorno KOSILNICO bertu-lini. Sušteršič, Sora 23, Med-vode

Prodam SENO in nove GAJBICE. Kranj, Jezerska c. 118

Prodam semenski KROM-PIR Igor, dobrin in SEME črne detelje. Dragočajna 12, Smlednik

Prodam GRAMOZ za beton. Hotemože 5, Preddvor

Prodam 9 mesecev brejo junico. Dobropolje 2, Brezje

Prodam semenski KROM-PIR dezire in saski. Žabnica 15

Prodam PLETILNI STROJ po ugodni ceni. Marinšek, Novi svet 6, Šk. Loka

Prodam semenski KROM-PIR saski, SEME črne detelje in strešno OPEKO (folic). Šenčur 197

Ugodno prodam dobro ohranjeno SPALNICO in ležalni KAVC. Nakup možen s čekom. Kalan, Valjavčeva 9, Kranj, telefon 22-835

Prodam klavirsko HARMONIKO s tremi registri. Hausmajster, Zl. polje 14/a, Kranj

Prodam dva VOLA, 400 in 500 kg težka. Rozman, Češnjica 19, Podnart

Prodam 3000 kosov strešne OPEKE bobrovec. Ribnikar, Sr. vas 10, Golnik

Prodam GUMIVOZ na per-sih, nosilnost 1 t. Zg. Brnik 7, Cerknje

Prodam strešno OPEKO bobrovec. Šenčur 69

Prodam dva ha GOZDA (katast. obč. Sp. Brnik). Naslov v oglašnjem oddelku

Ugodno prodam nov MO-PED, BUKOVA DRVA. Poso-jam fasadni grušti s plohi in malo leseno BARAKU. In-formacije: Krevs Anton, mizar, Kranj - Cirče

Prodam 6 tednov stare PRASICKE. Zalog 45, Cerknje

Prodam traktorski SADI-LEC krompirja. Praše 26, Kranj

Prodam VOLA, težkega 500 kg, vajen dela in paš. Cemažar Ciril, Potok 7, Ze-lezniki

SADNA DREVESCA: jabla-ne in hruške v vseh novejših sortah ima na zalogi DRE-VESNICA Cegnar Franc, Dor-farje 26, Žabnica

Prodam VOLA od 500 do 600 kg težkega. Šenčur 212

Prodam betonsko ŽELEZO prof. 8. Naslov v oglašnjem oddelku

Prodam dobro ohranjeno le-vi ŠTEDILNIK na drva. Dorfarje 29, Žabnica

Prodam LATE za kozolec in PUNTE. Šenčur 198

Električni ŠTEDILNIK pro-dam za 30.000 S din. Naslov v ogl. oddelku

Prodam KONJA, 11 let sta-rega, vajen vseh kmečkih del. Pogačnik Janko, Njivi-ca 2, Besnica

Kino

Kranj CENTER

22. marca dansi barv. film ODKRITJE LJUBEZNI ob 16., 18. in 20. uri, premiera amer. CS filma STIRIDESET UBIJALCEV ob 22. uri

23. marca amer. CS film STIRIDESET UBIJALCEV ob 9.30, dansi barv. film ODKRITJE LJUBEZNI ob 15., 17. in 19. uri, premiera amer. barv. CS filma NAJVEČJI ROP STOLETJA ob 21. uri

24. marca amer. CS film STIRIDESET UBIJALCEV ob 16., 18. in 20. uri

25. marca amer. CS film STIRIDESET UBIJALCEV ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORZIC

22. marca zap. nemški barv. CS film AVANTURE NA AMAZONKI ob 16. uri, amer. barv. CS film VZEMI JO, MOJA JE ob 18. uri, sovj. barv. CS film VOJNA IN MIR, II. DEL ob 20. uri

23. marca amer. barv. CS film TARZAN, GOSPODAR DŽUNGLE ob 17. in 19. uri

DŽUNGLE ob 14. uri, amer. barv. film Z MOJO ZENO PA NE ob 16. uri, sovj. barv. CS film VOJNA IN MIR, II. DEL ob 18. uri, premiera amer. barv. CS filma HLADNOKRVNI KAZNJENEC ob 21. uri

24. marca dansi barv. film ODKRITJE LJUBEZNI ob 16., 18. in 20. uri

25. marca premiera franc. barv. VV filma VOHUNOVA KOZA ob 16., 18. in 20. uri

Stražišče SVOBODA

22. marca zap. nemški barv. CS film AVANTURE NA AMAZONKI ob 19. uri

23. marca zap. nemški barv. CS film AVANTURE NA AMAZONKI ob 15. uri, amer. barv. CS film VZEMI JO, MOJA JE ob 17. in 19. uri

Cerklje KRAVEC

22. marca amer. barv. CS film TARZAN, GOSPODAR DŽUNGLE ob 19.30

23. marca amer. barv. CS film TARZAN, GOSPODAR DŽUNGLE ob 17. in 19. uri

Tržič

22. marca amer. barv. film Z MOJO ZENO PA NE ob 17.30 in 19.30

Kamnik DOM

22. marca franc. barv. VV film VOHUNOVA KOZA ob 18. in 20. uri

23. marca franc. barv. VV film VOHUNOVA KOZA ob 15. in 20. uri

24. marca amer. barv. CS film NAJVEČJI ROP STOLETJA ob 18. in 20. uri

25. marca amer. barv. CS film NAJVEČJI ROP STOLETJA ob 18. in 20. uri

Kamnik DUPLICA

22. marca franc. barv. film PEKEL V VLAKU ob 19. uri

23. marca franc. barv. film PEKEL V VLAKU ob 15., 17. in 19. uri

Škofja Loka SORA

22. marca angl. - franc. barv. film NENAVADNA ZGODBA E. CHAPMANA ob 17.30 in 20. uri

23. marca angl. - franc. barv. film NENAVADNA ZGODBA E. CHAPMANA ob 15., 17.30 in 20. uri

25. marca amer. film UMAZANI POSLI ob 20. uri

Radovljica

22. marca angl. barv. film PREKLETA SRECA ob 18. uri, švedsko - dansi film JAZ, LJUBIMEC ob 20. uri

23. marca franc. barv. film STIRI DAME ZA ASA ob 14. uri, amer. barv. film DESET ZAPOVEDI, II. del ob 16. uri, švedsko - dansi film JAZ, LJUBIMEC ob 18. uri, angl. barv. film PREKLETA SRECA ob 20. uri

25. marca franc. barv. film USODNI PLEN ob 18. uri

Jesenice RADIO

22.-23. marca amer. barvni film UPORNIK PRERIJE

24. marca amer. barv. film ZAJTRK PRI TIFFANYU

25. marca angl. barv. film DRUŽINSKE ZADEVE

Jesenice PLAV2

22.-23. marca angl. barv. film DRUŽINSKE ZADEVE

24.-25. marca amer. barvni film UPORNIK PRERIJE

Zirovnica

23. marca amer. barv. film UBIJALEC NA KONJU

Dovje-Mojstrana

22. marca amer. barv. film UBIJALEC NA KONJU

23. marca špan.-italij. barv. CS film ZAKON BREZ ZAKONA

Kranjska gora

22. marca amer. barv. CS film GOMILA MORILCEV

23. marca amer. barv. CS film ZGODBA O JESSIE JAMESU

Prešernovo gledališče v Kranju

TOREK — 25. marca ob 19.30 za red PREMIERSKI Rokandič: PTICI BREZ JATE gostuje SLG Celje.

Zahvala

Ob nenadomestljivi izgubi našega ljubega moža in skrbnega očeta

Tineta Mlakarja

se iskreno zahvaljujemo občinskemu odboru ZB Kranj, obč. odb. rezervnih oficirjev in podoficirjev ter obč. sind. svetu, vsem sostanovalcem, dr. Vidmarju za dolgoletno zdravljenje in nego, za izraze sožalja, pomoč in darovano cvetje, tov. Kepicu in Golobu za tolažilne besede ob odprttem grobu. Iskrena hvala tudi tov. Suhadolniku, Trojarjevi in Vidmar Marti. Se enkrat prav vsem, ki so nam na kakršenkoli način pomagali v teh težkih trenutkih, iskrena hvala.

žena Zofija in sin Boris

Zahvala

Ob boleči izgubi našega ljubega moža, očeta, brata in strica

Mati e Nadižarja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sodelavcem, sindikatu in kolektivu podjetja Elektro Kranj, prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter nam ustreno ali pisorno izrazili sožalje. Posebno zahvalo izrekamo ing. Borisu Valenčiču za izbrane in tople besede ob odprttem grobu. Hvala tudi pevcem za žalostinke.

Zalujoč: žena Ivanka, sin Matija in drugo sorodstvo

Kranj v marcu 1969

Zahvala

Ob prerani izgubi naše dobre mame, stare mame, sestre, tete in svakinje

Ane Košir

Drinovčeve mame

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem, znancem, kolektivom Gozdnega gospodarstva Kranj, KZ Sloge Kranj, Planike Kranj, pevcom iz Naklega in upokojencem ter vsem, ki so nam stali ob strani v težkih dneh. Posebna zahvala dr. Vrbnjaku za dolgoletno zdravljenje.

Iskrena hvala vsem za sočustvovanje, darovano cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti.

Zalujoč: sinovi Janko in Marjan z družinami in Franci, hčerke: Dana, Marija in Francka z družinami ter ostalo sorodstvo.

Okroglo, Naklo, Malo Naklo
Kranj, 18. 3. 1969

Smrt pri sekanju drevja

V torek dopoldne se je pri podiranju drevja smrto ponesrečil 55-letni Filip Brezovič iz Lesc. Skupaj s Ferdom Skubrom sta v gozdu pod Kupljenikom v

Bohinjski Beli podirala drevje. Pri tem pa se je podžagano drevo preklalo in padlo v nasprotno smer prav na Brezoviča, tako da je ta na kraju nesreče umrl.

Nesreča pri Bistrici

V Bistrici pri Naklem se je v sredo, 19. marca, pripetila prometna nezgoda osebnemu avtomobilu, ki ga je vozil ing. Jakob Drakslobler z Jesenic. Zaradi neprimerne hitrosti je avtomobil zaneslo v

robnik ob cesti, nato pa še v varovalno ograjo in nasip ob cesti. Pri tem je bil sopotnik v avtomobilu laže ranjen, škode na vozilu pa je za 10.000 ND.

ZAHVALA

Ob težki izgubi moje ljubljene stare mame

JERE TERAN

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so izrekli sožalje, poklonili cvetje ter jo spremili na njeni zadnji poti.

Žalujoča vnukinja Marinka z družino

Cerklje, Glinje, dne
13. 3. 1969

Kronika

Članek je predvsem
v Cestriški

Sestanek

s pomladjo

in z modo — pri Warmuthu v Villachu (Beljak). Pomladna moda za vso vašo družino, in to v eni hiši. Mlada, okusna moda v novih barvah in krojih. Odlična kakovost, enostavna za čiščenje in tako poceni. Ženski plašči iz diolena po 398 S, moške hlače iz trevire po 298 S, deške pražnje obleke iz čiste volne od 350 S. Pridite vendar enkrat k nam in prepričali se boste o teh pomladnjih ponudbah.

Warmuth nudi več

Moški zbor iz Stražišča v Železni Kapli

V nedeljo je v okviru kulturnih izmenjav SPD Zarja iz Železne Kaple in DPD Svoboda Stražišče koncertiral v Železni Kapli 32-članski stražiški moški pevski zbor pod vodstvom Eda Ošabnika. Podobno kot pred tremi leti, ko se je zbor prvič predstavil kapeškim prebivalcem, je tudi v nedelje z novim programom navdušil poslušače. Program je obsegal umetne in ljudske pesmi slovenskih avtorjev. Bil je skrbno sezavljien in prilagojen tamkajnjemu okusu prebivalcev. Pevci so izvajali nekaj skladb starejše slovenske glasbene.

A. Z.

23. marec mednarodni dan invalidov

23. marec je mednarodni dan invalidov. Jutri bodo pa vič praznovati ta dan tudi invalidi v Sloveniji. V drugih republikah, kjer že imajo društva telesnih invalidov, so ta dan praznovati že prejšnja leta. Letos pa so tudi ronekod v Sloveniji že ustanovili takšna društva. Tako se prav te dni tudi v Kranju oziroma na Gorenjskem pripravlajo na ustanovitev takšnega društva. Po podatkih, ki so jih zbrali, je v delovnih organizacijah je na Gorenjskem trenutno zaposlenih okrog 1200 telesnih invalidov.

Letošnji dan telesnih invalidov bodo v Sloveniji praznovani pod naslovom Čim bolj zmanjšati razlike med zdravimi ljudmi in invalidi; tako v proizvodnji oz romana delovnih mest h. v športu oziroma družbenem življenu nasploh.

Letos bo v Kopenhagnu tudi kongres mednarodne organizacije (FINITIS), ki združuje delovne, mirnodobne, vojaške in civilne invalide. Na njem bodo govorili o arhitektonskih zaprekah. Razpravljali bodo o gradnji takšnih objektov (ustanov, podjetij itd.), ki bodo omogočali obisk oziroma delo tudi invalidom. Predvideno je, da se bo kongresa udeležil tudi en arhitekt iz naše države.

A. Z.

O sodelovanju med Železno Kaplo in Kranjem

V sredo popoldne so se v Železni Kapli pogovarjali o letošnjem sodelovanju med dvema občinama predstavniki kranjske in kapelske občine. Določili so program sodelovanja. Tako kot prejšnja leta bo tudi letošnje sodelovanje potekalo predvsem na kulturnem in športnem področju, razen tega pa bodo izmenjali izkušnje tudi prostveni delavci in predstavniki vzgojno-varstvenih ustanov.

A. Z.

Odkritje spominske plošče Stanetu Žagarju

• V četrtek, 27. marca, bo ob deveti uri dopoldne žalna svečanost ob sedemindvajsetletnici smrti naravnega heroja STANETA ŽAGARJA z odkritjem spominske plošče na Srednji Dobravi pri Kropi.

Že dolga leta pred vojno je bil eden najbolj zaslужnih komunistov. Bil je učitelj na Dobravi in vzbujal mladino v naprednem duhu.

Med najbolj zaslужnimi borci na Gorenjskem je bil narodni heroj STANE ŽAGAR, ki je 27. marca 1942 v spopadu s sovražnikom padel pri Crnogrobu nad Žabnico.

Gradnja blagovnice v Cerkljah

Po poslovnem dogovoru z veletrgovino Živila iz Kranja je Gorenjska kreditna banka odobrila investični kredit za gradnjo blagovne hše v Cerkljah. Z adaptacijo prostorov stare osnovne šole bo pridobljenih 477 m² prodajnih prostorov in 190 m² skladišč. Predračun adaptacije in opreme trgovine je 1.512.000 dinarjev. Odobreni kredit omogoča takojšen začetek gradnje, tako da bo objekt že v jeseni odprt.

Nova blagovna hiša bo ime-

la v pritličju samopoštreno trgovino s prehrambenim blagom, sadjem in vsakdanjimi gospodinjskimi potrebščinami ter bife za kupce in ostale goste, v prvem nadstropju pa bo trgovina za prodajo tekstila, pohištva in gospodinjskih aparativ.

Na področju Cerkelj, ki ima z okoliškimi zaselki okrog 5.000 prebivalcev, bo tako mogoče v novi blagovniči bolje zadovoljiti kupce kot v dosedanjih treh manjših neustreznih prodajačnah.

Vinko Hafner med borci

V torek, 25. marca, popoldne se bo v prostorih občinske skupščine Kranj tovariš Vinko Hafner, podpredsednik IS skupščine SRS pogovarjal z udeleženci NOV o položaju borcev v pokojniškem sistemu in o drugih oblikah družbenih skrbiv. Razgovor je pripravil občinski odbor Zveze zdravjenj borcev NOV v Kranju.

Občni zbor kranjskih tabornikov

V ponedeljek (24. 3. ob 18. uri) bo v prostorih kranjske občinske skupščine ustanovni občni zbor zvezne tabornikov kranjske občine.

Občinska zveza tabornikov je v kranjski občini pred štirimi leti sicer že bila, vendar pa je v zadnjih letih zaradi kadrovskih težav njen delo povsem zamrlo. Tako so ta čas uspešno delali predvsem nekateri odredi: Albina Drolca v tovarni Sava, odred Stražnih ognjev v Kranju (center) in Kokrški odred na območju Vodovodnega stolpa in Zlatega polja. Trenutno je v kranjski občini okrog 350 članov taborniške organizacije.

Na ponedeljkovem ponovnem ustanovnem zboru bodo pripravili delovni program občinske organizacije za letos in izvolili novo vodstvo občinske zvezne tabornikov.

Seminar o osebni odgovornosti v sistemu samoupravljanja

Republiški svet zvezne sindikatov Slovenije bo prihodnji teden v sodelovanju z zvezo delavskih univerz Slovenije in strokovnjaki tovarne Sava v Kranju pripravil več regionalnih seminarjev o samoupravljanju in osebni odgovornosti delavcev. Tak seminar je bil včeraj in v četrtek v Kopru, v ponedeljek in torek pa bo v Kranju. Seminarja v Kranju se bodo udeležili predstavniki sindikatov z vse Gorenjske.

Končan sindikalni seminar na Jezerskem

V torek so na Jezerskem končali s tretjim delom seminarja za novo izvoljena vodstva sindikalnih organizacij v kranjski občini. Seminari (bil je razdeljen na tri dele) se je udeležilo 99 članov vodstev iz 113 sindikalnih organizacij.

Razpravljali so o letošnjih nalagah sindikalnih organiza-

cij, predvsem o problemih gospodarjenja v občini in v delovnih organizacijah, o delu sindikalnih organizacij pri uresničevanju gospodarske reforme, o organizacijskih vprašanjih, ki se nanašajo na krepitev sindikalnih organizacij v delovnih organizacijah in občini. O razpravah na seminarju bodo izdelali podrobno analizo.

A. Z.

Savna za vsakogar

Ni še dolgo, ko smo občudovali peneče kopeli samo v razkošnih filmih Hollywoodske produkcije in zavidali zvezdam in zvezdicam, ko so uživale v bogati, mehki peni. Kdo izmed nas ni včasih vzdihnil in si po tihem zaželel biti glavna zvezda v takšnem filmu!

Danes peneče kopeli ni več nedosegljivo razkošje in je dostopna vsakomur. Odveč je vprašati, zakaj so peneče kopeli tako priljubljene in v čem se razlikujejo od toaletnih mil.

Znano je, da so toaletna mila izdelana na alkalni bazi, zaradi česar razmastijo kožo:

peneče kopeli pa so na nevtralni bazi in ne razmastijo kožo, njeni mehki in voljni.

SAVNA ima vidno mesto med penečimi kopelmi in je sestavljena na bazi naravnih alkoholov in različnih zeliščnih ekstraktov (n. pr. kamelični ekstrakt). Naravni alkoholi vrnejo koži maščobo, ki jo z običajnim umivanjem odstranimo, zeliščni ekstrakti pa varujejo kožo ter čistijo in zapirajo pore. SAVNO odlikuje prijeten vonj po smrečini.

In kako uporabljamo SAVNO? Za en pokrovček Savne zlijemo v prazno kad in usmerimo nanjo močan curek vode, ki takoj ustvari bogato peno in kopel je že pripravljena!

Po napornem delovnem dnevu je kopel v SAVNI še posebno mikavna. Kajti razen tega, da kožo čisti in neguje, deluje nadvse prijetno za ves organizem, človeka in navdaja s svežino.

Pa še majhna, praktična mikavnost SAVNE: čiščenje kadi po kopeli je skoraj odveč, ker SAVNA ne pušča robov na kadi.

SAVNO IZDELUJE TOVARNA ZLATOROG.

CREINA
turistično
prometno
podjetje
K R A N J

Ali ste se že odločili, kje boste preživeli prvomajske praznike?

Svetuje vam CREINA Kranj, Koroška 4, tel. 21-022

